

ADVENT SZEMLÉ

2023. AUGUSZTUS: BETEKINTÉS AZ IMÁDKOZÁS TÖRTÉNETÉBE
+ NEGYVEN KÜLÖNLEGES NAP + A JELENÉSEK KÖNYVÉT ÁTSZÖVŐ
VÖRÖS FONAL + HÁZÉPÍTŐK AZ ÚJ FÖLDÖN? + **HIROSIMA – A HELY,**
AHONNAN ELINDULT A VISSZASZÁMLÁLÁS AZ EMBERISÉG SZÁMÁRA
+ A SZEMÉLYES KUTATÁS SZENTSÉGE

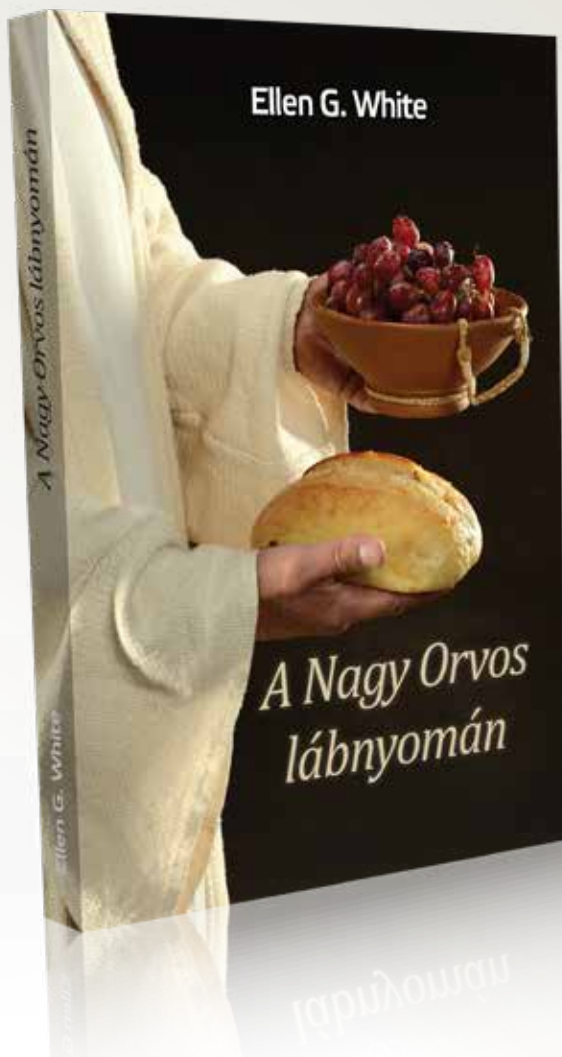
HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

Adventus Egyetem
– ballagás, 2023

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövetelét.

A bűn és annak következményei miatt az egész bolygót elárasztották a betegségek. A legújabb orvosi áttörések és az egyre több szakképzett egészségügyi dolgozó ellenére még a civilizált országokban is aggasztó módon szaporodnak a betegségek. A szenvedés a lényünk működésére adott isteni szabályok áthágásából ered. E törvények megszegése által szervezetünk működését rossz irányba befolyásoltuk. Vajon létezik-e megoldás mindeerre?

Ez a könyv, függetlenül attól, hogy az olvasó szakavatott vagy sem, számos olyan gyakorlati információt tartalmaz, amely az életről, az egészség megőrzésének szabályairól, illetve a különböző betegségek megelőzéséről vagy gyógyításáról szól. Egy másik, jobb életmódot mutat be, amely bár e beteg világ árnyékában bontakozik ki, beragyogják Isten szeretetének és az örök gyógyulásnak a sugarai. Gyakorlatilag Isten üzenete ez a szomjazó, beteg világ számára.

evs
editura viață și sănătate

2023. AUGUSZTUS. A Romániai Hetednapi Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georgel Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szöcs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Țos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

ISSN 1842 - 3361

TISZTELT HETEDNAPOT ÜNNEPLŐ ADVENT KÖZÖSSÉG!¹

A Szentlélek árássa rátok Illés és Keresztelő János lelkületének és erejének kettős mértékét, hogy előkészíthessük az utat hamarosan visszatérő Urunk, Jézus Krisztusunk előtt!

Mai üzenetemben szeretnék beszámolni a Brazíliában, a Moldovai Köztársaságban és Európában élő testvéreinkkel folytatott együttműködésről, akikkel szeretnénk közös oktatási, egészségügyi és missziós célokat megvalósítani. Beszámolóim elején néhány szót szólok az advent családhoz és tanárainkhoz.

Kedves keresztyén oktatók, az adventizmus egyik profetikuss hangja 150 évvel ezelőtt kijelentette, hogy gyermekeink üdvössége „javarészt gyermekkori nevelésüktől függ” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, 2. köt., 398. o.). Szerencsés esetben ez a felelősség megoszlik a szülők és az adventista tanügyi alkalmazottak között. Az iskoláinkban dolgozó tanárok és nevelők fel vannak készítve arra, hogy segítsenek a gyermekeknek Jézushoz, minden idők legértelmesebb és leghűségesebb Tanulójához hasonlónak válni. Következésképpen az a vágyam, hogy a tanulók és a diákok sose felejtsek el, hogy ők az örök élet várományosai. Kedves gyermekek és ifjak, ezekben a napokban odahaza és az irodámban is azért imádkozom, hogy személyesen megismerjétek az Úr Jézust, és sikereket érzetek el a képességvizsgákon és a nyáron zajló különböző próbákon. Isten azt akarja, hogy minél több tudományt sajátítsatok el, ugyanakkor a lelki kiválóság szintjét is elérjétek.

Szervezeti szinten országsszerte tervezzük, hogy hatékonyabbá tesszük az adventista oktatási hálózatot. A Nevelési Osztály igazgatói által nemrég Brazíliában, az egyik legtöbb adventista tagot számláló országban tett látogatás arra készítetett, hogy egy országos oktatási bizottságot hozzunk létre. Brazíliában az adventista oktatási rendszer két forrásból tartja fent magát: egyfelől a tandíjából, másfelől pedig az iskolák mellett működő kisebb gazdasági létesítmények bevételeiből. A tanítás pénzbe kerül, ennek ellenére a braziliai adventista oktatási rendszer teljes lefedettséget biztosít, kezdve az óvodai osztályoktól egészen az egyetemi oktatásig. Ezenkívül pedig hatékony üzleti tervet is megvalósítanak. Noha a diákok 80%-a nem adventista, családjaik készek hónapról hónapra kifizetni a jelentős összegű tandíjat, hogy a gyermekek alapvető keresztyén értékeket sajátíthassanak el. Az egyházterületek Nevelési Osztályainak igazgatói ezekben a napokban egy jelentésben fogalmazzák meg azokat a gondolatokat és javaslatokat, amelyeket a romániai egyházi oktatási rendszer keretében gyakorlatba szeretnének ültetni.

Advent közösségünk figyelmébe ajánlom a családi oltár helyreállításáról szóló, román nyelven frissen megjelent, egy hetes tanulmányi anyagot tartalmazó brosúrát, amelyet az édesapák és édesanyák együtt tanulmányozhatnak át gyermekeikkel. Kellemes időtöltést kínál minden családtagnak, és használata révén az adventista otthonokban minden bizonnyal javulni fog a kommunikáció, és a lelki életben is minőségi javulás lesz tapasztalható.

Az elmúlt héten az Unió székházában láttuk vendégül a Moldovai Hetednap Adventista Unió küldöttségét: az elnököt, a titkárt, a kincstárnokot, valamint a Kiadványok- és Média Osztály igazgatóját. Ilie Leahu lelkipásztor a Pruton túli román testvérek nevében köszönte meg a kiadványok, az irodalom, a hang és videotartalom, valamint az evangelizálás terén az évek során nyújtott támogatásainkat. „Sosem történt meg, hogy

TARTALOM

3 Vezércikk

Aurel Neațu

5 Teológia

Dr. Kovács Árpád

Betekintés az imádkozás történetébe

8 Lelkiség

Dr. Dan Constantinescu

Negyven különleges nap

12 Próféciák

Emilian Niculescu

A Jelenések könyvét átszövő vörös fonál (II)

14 Próféciák

Dr. Ștefan Radu

Házépítők az új földön?

16 Elmélkedés

Mugurel Asaftei

Hirosíma – a hely, ahonnan elindult a visszazámlálás az emberiség számára

19 Adventus Egyetem

Emanuel Sălăgean

A 2023-as tanév végzőseinek évszázó ünnepélye a cernicai Adventus Egyetemen

22 Advent történelem

Leonida Ghioaldă

Egy hely története – Labirint 116 (VIII)

27 Teológia

Florin Lăiu

A személyes kutatás szentsége

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu

1. <https://presedinte.adventist.ro/2023/06/16/mesajul-presedintelui-16-iunie/>

azt válaszoltatok volna, hogy most nem tudtok segíteni! Egyetlen kérésünket sem utasítottátok el!” – nyilatkozta a Moldovai Unió elnöke, ami megtiszteltetés az érintett ügyosztályaink számára. A moldovai delegáció meglátogatta a Speranța TV és a Radio Vocea Speranței, valamint a Viața și Sănătate Kiadó székházát, továbbá a bukaresti „Ștefan Demetrescu” Adventista Liceumot.

Június 11-ével kezdődően Botoșani-ban, a helyi sportcsarnokban kétnapos egészségügyi kampány zajlott. Testvéreink a 30 „rendelőben” több mint 827 vizsgálatot végeztek el, ezek közül 350 ultrahangos vizsgálatot. A programot a marosvásárhelyi Orvosi- és Gyógyszerészeti Egyetem támogatta. Újdonságnak számított, hogy a városban működő Crescendo adventista óvoda a gyermekek számára kikapcsolódási programokat és interaktív játékokat szervezett. A kampányt más városokban is folytatjuk. Az ős folyamán Temesváron és Bukarestben is szervezünk hasonló rendezvényeket. Megkérjük a Bukarestben és a környéken élő érdeklődőket, hogy jegyezzék meg a kampány időpontját: szeptember 23. Az azt követő szombaton fogjuk újtárra indítani az „Együtt az emberekért” elnevezésű programunkat. Felkérem az orvosokat, egészségügyi asszisztenseket, jogászokat, ügyvédeket, tanácsadókat, pszichológusokat, menedzsereket, trénerket vagy más, a projekt szempontjából releváns szakterületen tevékenykedő személyeket, akik önkéntes szolgálatukkal hozzájárulnának egyházunk ezen kampányához, hogy szakítsanak időt, és találkozzunk Bukarestben, ahol a presbiterekkel és az egyházi szolgálattevőkkel együtt tervet készíthetünk rászoruló embertársaink megsegítésére.

A Speranța TV június 17-én, szombaton nyolc előadásból álló sorozatot kezdett sugározni „Jézus szeretett” címmel, amit Marius Andrei lelkipásztor tartott. Az evangéliumi üzenet mellett nemzeti, társadalmi és egészségügyi szempontok alapján osztályozott különböző családtípusokat ismerhettünk meg. Az előadásokat esténként 21 órától sugározta a Speranța TV és a Radio Vocea Speranței, de az interneten is követhető volt június 24-ig.

Június 19-ével kezdődően az adventista lelkipásztorok feleségeikkel együtt háromnapos országos táborban vehettek részt, ahol tájékoztatást és ihletést kaptak a missziómunkára vonatkozóan. Hasonló rendezvényre nyolc évvel ezelőtt került sor. Azért hívtuk össze a lelkipásztori

kart, hogy felkészüljünk az egyház küldetésére, odaszenteljünk magunkat a munkára, és ápoljuk a testvéri közösséget. Engedjétek meg, hogy ez alkalomból szívélyesen üdvözöljem azokat a lelkipásztor kollegákat, akiket a júniusi hónapban szentelhetünk fel, vagy akik a közeljövőben kerülnek felszentelésre: Adrian Costaș, Mutnean Rezső Károly és Daniel Nițu testvérek.

A Podiși Egészségközpont az egészségügyi missziómunka támogatásának részeként 11 napos gyakorlati felkészítőt tart, amelyen részt vehetnek az egyházi szolgálattevők és missziómunkások, természetes gyógykezeléseket sajátíthatnak el, fiziológiai ismeretekre tehetnek szert, és megtanulhatják a bibliai elvek alkalmazását a testi egészség visszaszerzése érdekében. A Személyes Szolgálatok Osztály igazgatói további tájékoztatással szolgálhatnak az érdeklődők számára.

Egyre több európai országban mutatkozik igény az egészségügyi dolgozók által végzendő lelki szolgálatok iránt, amit különösen az egészségközpontok Portugáliában tartott nemzetközi értekezletén tapasztaltam, amelyen romániai képviselők is felszóltak. Szeretnénk időben felkészülni arra a lelki érdeklődésre, amelyet a Szentlélek ébreszt majd az emberek szívében, s amelynek csodálatos hatásai lesznek a jövőben. Nagy örömmre szolgál, hogy nemrég ért véget Moieciun a Munténiai Egyházterület által kezdeményezett, „Igazi Misszióiskola” elnevezésű, az életmódot mint evangelizációs eszközt bemutató rendezvény, amelynek keretében képzés is folyt. Az interneten hamarosan elérhetőek lesznek mind a Moieciun, mind pedig a Méhkerten rendezett találkozókról készült felvételek.

Végezetül pedig imádkozunk együtt azokért az értékes ajándékokért, amelyeket már az első keresztyének is vártak: „Mennyei Atyánk, kérünk, hogy Szentlelked legyen legfőbb Oktatónk, és add, hogy amint az Igédben is elhangzott, a szülők szíve forduljon gyermekeik szívéhez, és a gyermekek szíve forduljon szüleik szívéhez! Kérünk, Urunk, Istenünk, járj közöttünk, bocsásd meg a mi vétkeinket, és hajts bennünket uralmad alá! Szeretnénk szemtől szemben találkozni Jézussal, akit várunk, hogy visszajöjjön a mennyből. Hálát adunk az Ő nevében! Amen!” ■

Aurel Neațu, a Romániai Unió elnöke

BETEKINTÉS AZ IMÁDKOZÁS TÖRTÉNETÉBE

Az imádkozás fontos lelki gyakorlata a mai kereszténységnek. De vajon hogy gyakorolták az ókorban, a középkorban és a reformáció után? Ezúttal főleg a reformáció hozta változásokra fogunk fókuszálni.

A Krisztus utáni első három században inkább a személyes, otthoni imádkozás volt elterjedt. A középkor egyházában az a figyelemre méltó eljárás alakult ki, hogy a hívők imádkozhattak ugyan, de imájuk nem volt érvényes Isten előtt. A századok folyamán ez nagy fejlődésen ment keresztül, mert később imádkozni a bazilikába mentek, naponta háromszor: ezenkívül a reggeli és estéli imára, a laudes-re és a vigiliára. Az ima akkor még a nép nyelvén hangzott el, és sokan csatlakoztak hozzá, majd a nép lassan háttérbe szorult, mert a zsolnárokat antifonális zsolnározásra váltották.¹ A 13. századra már oda „fejlődött” az imádkozás, hogy a hívők könyörgését csak a pap imája érvényesíthette. „Amit mások imádkoztak vagy tettek a misében, az érvényességükre nézve lényegtelen volt, egyedül a pap mutatta be azt „rite et valide”² Annyira klérusközpontú volt a reformáció korának liturgiája, hogy a nép egyáltalán nem vett részt benne. Már az 1200-as évektől kialakult egy úgynevezett magánmise, ami a közönség megáldását szolgálta, de érdekes módon a közönség jelenléte nélkül is megvalósulhatott. „Minden aprólékosan előírt részlet ellenére a mise mindenkor a pap műve maradt, amelyet tiszta formájában a magánmisében egy segítővel mutatott be.”³ Egyedül az énekkar és a diakónusok szolgáltak, a hívők csak az éneklésben vettek részt.⁴ Ezeket a miséket tehát akkor is elvégezték, ha a közönség, akiért igazából a könyörgés történt, nem volt jelen. Szepe az volt, hogy „a nagy hatalmú démoni világot tekintve megnyugvást és szabadságot hozzon.”⁵

A középkori imaórák liturgiája két irányban fejlődött: elkülöníthető a „katedrális” vagy „székesegyházi”, valamint a „monasztikus” típus. Ebben a kettősségben alakult a századok folyamán a hivatalos kereszténység imádkozása. A „katedrális típus”-nál a közösség a püspök és a presbitérium körül gyülekezett imaórára. Ez „zsolnárokból, himnuszokból és rituális cselekmények-

ből álló imaóra”⁶ volt. Ebben a következő elemek voltak a jellemzők: „A reggeli szentmisére reggeli zsolnárok és kantum, Gloria in excelsis, könyörgések, áldás, elbocsátás, este pedig fényrítus és himnusz, vecsernye, tömjénezés, esetleg további himnuszok és antifóniák, könyörgések, áldás és elbocsátás.”⁷ A „monasztikus típus” a szüntelen imádkozás eszméjére törekedett, amelyben a „currente psalterio” zsolnározás állt a középpontban.

A fent leírt imamódokban két sajátosságot vehetünk észre: az első a templomközpontú, a második pedig a ritualizált könyörgés. Természetesen nem helytelen a templomban vagy az imaházban fohászkodni, hiszen a közösségi imádkozásra is szükség van. De ha csak ott valósul meg, azt jelenti, hogy eltűnik a hívő Istennel való személyes találkozásának lehetősége. Jézus arra tanította a korabelieket, hogy személyesen szóljanak Istenhez: „Te pedig amikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, és ajtódat bezárva, imádkozzál a te Atyáddhoz, aki titkon van; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyilván.” (Mt 6:6). Valójában ez az igazi imádság: személyes beszélgetés Istennel, mint egy barátal: „Szívünket feltárni Istennek mint barátunknak: ez az ima”⁸ vélekedik Ellen White. Ugyanezt tanácsolta Luther is, aki igazából a jézusi reformációt ébresztette újjá. János Frigyesnek, Szászország fejedelmének intézett levelében Luther a következőket tanácsolta: „Fejedelmi Kegyelmességed az imádságot ne hagyja a szerzetesekre és a papokra, ahogy manapság sajnos szokás mások imáira építve, azokban bízva elhanyagolni a személyes imádságot. Hanem fejedelmi Kegyelmességed legyen szabad, határozott és bátor, és ne törődjön bizonytalanságával, hanem szívében vagy belső szobájában beszéljen Istennel. Vesse elé oda a kulcsot, és zaklassa őt bátran a saját helyzetével.”⁹

A reformációkori imádság második sajátossága a ritualizált imamód volt. Ez azt jelentette, hogy a hívők nem mondhatták el kéréseiket saját szavaikkal, hanem azt imádságok könyvekből kel-

A REFORMÁCIÓ IMÁDSÁGA KOVÁCS ARPA

**A KRISZTUS UTÁNI ELSŐ
HÁROM SZÁZADBAN INKÁBB
A SZEMÉLYES, OTTHONI
IMÁDKOZÁS VOLT ELTERJEDT.**

**NEM HELYTELEN
A TEMPLOMBAN
VAGY AZ IMAHÁZ-
BAN FOHÁSZ-
KODNI, HISZEN
A KÖZÖSSÉGI
IMÁDKOZÁSRA
IS SZÜKSÉG VAN.
DE HA CSAK OTT
VALÓSUL MEG,
AZT JELENTI,
HOGY ELTŰNIK
A HÍVŐ ISTENNEL
VALÓ SZEMÉLYES
TALÁLKOZÁSÁNAK
LEHETŐSÉGE.**

lett elolvasniuk, elmondaniuk, és ezt is csak jóval a reformáció előtt tehették, amikor még mondhattak személyes fohászokat. Azokat az imákat is, amiket a klérus mondott el az ő nevükben, ugyanúgy nem a saját szavaikkal fogalmazták meg, hanem hivatalosan előírt formulákkal, így erre a célra a zsolozsmás könyvet és a breviáriumot használták. Annyira megszokottá vált ez az imamód, hogy még a reformáció kirobbanása után is ragaszkodtak a rituális imamódhoz. Ezek az egyházi gyakorlatok és tanítások váltották ki a reformáció ellenszenvét. „A reformáció híveiben mindez kiváltotta a misével és a miseáldozattal, a papsággal és az egész katolikus eucharisztia-felfogással szembeni ellenérzést.”¹⁰ És mégis, 1535-ben, tehát a reformáció után majdnem 2 évtizeddel, VII. Kelemen pápa megbízásából a spanyol ferences érsek, Francisco de Quinones kiadott egy breviáriumot, amelynek használatát a következő három indokkal ajánlotta: „Miért köteles breviárium imát mondani a pap: az elfoglalt, dolgozó emberek helyett és értük kell imádkoznia, példát kell mutatnia másoknak, és a breviárium mindennapi olvasásából tanulnia kell.”¹¹

„Az első századokban az imádságokat szabadon fogalmazták”,¹² majd csak a 4. századtól kezdtek megjelenni a leírt szövegek, de akkor még nem volt kötelező azokat szó szerint felolvasni, mint a későbbiekben. Úgy történt a használatuk, hogy az imádkozó felkészült az imádságra a leírt szöveg alapján, és amikor imádkozott, szabadon adta elő. Idővel, ahogy már említettem, kötelezővé vált az előírt imádságot szó szerint használni, míg végül a hívők teljesen kizárattak az imádkozásból, mert a pap imádkozott helyettük. Egy másik közismert imamód, a rózsafüzér ima (szentolvasó) szintén a kötetlen imádkozás megölésének egyik eszköze volt.¹³ Mai szemmel nézve azt lehetne mondani, hogy professzionalizálódott a kegyesség gyakorlása, pedig valójában nem történt más, mint hogy az egyszerű embert elszakították Istentől.

Az első századokban tehát a hívők otthon és a templomban imádkoztak. „Napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben” (ApCsel 2:46, MBT). Tertullianus (220 után) a harmadik, hatodik és kilencedik órát ajánlotta a magánima időpontjaként. Hippolütosz (170–235) az imaidők egész sorát említi: magánima felkeléskor, a harmadik, hatodik és kilencedik órában, lefekvés előtt, éjfélkor és kakasszóra. Ezenkívül az első századok keresztényei részt vettek a reggeli és estéli templomi imádkozáson is.¹⁴

Michael Kunzler katolikus egyetemi tanár feljegyzi, hogy Luther vehemensen elítélte ezt az előírt, zsolozsmás imádságot, amit „szamárságnak” nevezett. Elítélte a kánoni imaórákat is. Szerinte az egész rendszer kétségbeesítő törvényeskedés.¹⁵ Reformja következtében a zsolozsmából gyülekezeti istentisztelet és bibliaóra lett, amelynek lényege a Biblia olvasása és a zsoltárénekelés volt. A Biblia olvasását nemcsak gyülekezeti használatban javasolta, hanem a bibliafordítások elterjedése után otthoni olvasásra is. Így a néhai katolikus imaórák Luther javaslatai alapján átalakultak zenés, prédikációs gyülekezeti istentiszteletekké.¹⁶

Említésre méltó a bűnvallás liturgizálása és formalizálása is. Biblikus formája az egyes bűnök megvallása az egyetlen közbenjárónak, Jézus Krisztusnak, személyes, titkos imában, kötetlenül, saját szavakkal, bármilyen előírt formula nélkül. Ezt mindig a bűn őszinte megbánásának és a jobbulási szándéknak kellett kísérnie. Ezt gyakorolták a kereszténység első századaiban, apostoli mintára. Az idő múlása ezen a téren is regreszsiót hozott. Az emberek nem Istennek vallották meg a bűneiket, hanem egy papnak a confessio, vagyis a gyónás keretében. A gyakorlatot a IV. lateráni zsinat szentesítette 1215-ben.¹⁷ A katolikus liturgia szerint az a tény, hogy a liturgia a pap kizárólagos feladata lett, azt is magával hozta, hogy a hívek személyes, egyéni kéréseikkel nem egyenesen Istenhez folyamodtak személyes imádságban, hanem a paphoz mentek, hogy ő kérje azt Istentől a részükre.

De hogy is történt a bűnök „megoldása” a középkori egyházban? Egy 1439-es, „Exsultate Deo” című pápai bulla így ír erről: „A negyedik szentség a bűnbánat, ennek mintegy anyaga a bűnbánó tettei, és pedig három részletben. Első a szív bánata, ide tartozik, hogy fájjalja az elkövetett bűnt, és elhatározza, hogy nem vétkezik a jövőben. Második a száj vallomása, ehhez tartozik, hogy a bűnös minden vétkét, amire csak emlékszik, teljesen meggyónja a papjának. Harmadik a bűnökért való elégtétel, amit a pap ítél meg: ez kiváltképpen imádság, böjt és alamizsna által történik.”¹⁸ Igazából a bűnbánat felépítésével nincs is semmi gond, hiszen benne van a bűn feletti bánkódás és a bűn elhagyásának szándéka. Mindazonáltal ezzel a módszerrel van két gond, először is a vallomás címzettjét illetően, hiszen nem embernek, hanem csakis egyedül Istennek kell azt elmondani, másodsor pedig a bűn megoldásával, eltörlésével. Az imák és a böjt nem a bűnök eltörlésének az eszközei, a vétket egyedül Krisztus vére

tudja megbocsátani, és ez teljesen hiányzik ebből a szentségből.

Ezzel azonban nem fejeződik be a hiányosságok listája, mert a következő 100 év leforgása alatt sokat degradálódott ez a szentség is, hatalmi, politikai, gazdasági és egyéb érdekekből kifolyólag felhagytak a bűn megbánásának és a változás szándékának az igénylésével. Így született meg a bocsánat odaigérése azoknak, akik részt vettek a keresztes háborúkban, búcsúkat vásároltak, vagy különböző érdemszerző cselekedeteket végeztek.

Összegzésképpen foglaljuk össze, hogy melyek a reformáció újításai az egyéni és közösségi lelki-ség gyakorlása terén:

1. A reformáció a kultusz terén **eltörölt minden gépiest**, minden „opus operatum”-ot. Ezt tette az imádsággal is.¹⁹ Valóban szükség volt egy ilyen változásra, hiszen a kor imádkozási gyakorlata teljesen elveszítette személyes, közvetlen jellegét. Nem az Istennel való kommunikációt jelentette, hanem bizonyos mások által megírt formulák, kérések gépies, érdemgyűjtő, penitenciális cselekedeteit.

2. A második újítás abban állt, hogy Luther **a szabad, személyes imára** serkentette a hívőket. Tudatos imára és elmélkedésre ösztönözte őket. Ezt tanácsolta a korabelieknek: „Azt is tudnod kell, hogy nem akarom, hogy mindig csak ezeket az imádságokat ismételd szóról szóra. Mert akkor végül csak fecsegsz, és tartalmatlan szavakat mormolsz, mintha könyvből olvasnál. ... Magam sem ragaszkodom e szavakhoz és kifejezésekhez, hanem ma így, holnap úgy szólok, aszerint, hogy hogyan tölt el a buzgóság. Mégis, amennyire csak tudok, ragaszkodom ugyanazokhoz a gondolatokhoz, gondolatmenetekhez.”²⁰

3. A harmadik és legfontosabb **a pap közbenjárói szerepének megszűnése**. Az egyetemes papság reformátori elvéből kiindulva eltűnt a választóvonal a pap és a gyülekezeti tag között. A reformáció „öt sola”-jának az egyike, a „solus Christus” a megkereszteltek egyetemes papságát tanította, amit a lutheránus gondolkodás és a klasszikus protestáns teológia a „minden hívők papságára” módosított, elvetve a „sacerdos”, a pap megkülönböztető használatát a klérusra.²¹ Ettől kezdve a bűnvallás nem a papnál történt, hanem egyenesen Istennél, egyszerű, személyes imádságban.

A felsorolt imareformok nemcsak a reformátorok tanításában voltak jelen, hanem az életükben is. „Luther Márton szenvedélyes imádkozó volt. Az Isten által elindított reformáció nagy munkáját másképpen nem tudta volna elvégezni. A Szentlé-

lek tanította, vezette, erősítette.”²² Ugyanez mondható el Kálvinról is, tárgyi bizonyítéka van annak, hogy kitartóan imádkozott: „a finom mívű szőnyeg”²³, ami az ágya előtt volt. Halála után fedték fel, hogy „a közepén két tenyérnyi kopás éktelenkedett, a reformátor térdeinek a nyoma, aki éjszakai tusái és csöndes nappali könyörgései során azon a szőnyegen imádkozott Isten előtt.”²⁴ De nemcsak ők voltak „örökimádkozók”, a többi reformátor élete is igazolja, hogy a fohászkodás ugyanazon fáradhatatlan szelleme volt a kulcs, amely tovább vitte a reformációt. ■

Dr. Kovács Árpád, lelkipásztor, Észak-erdélyi Egyházterület

**LUTHER MÁRTON
SZENVEDÉLYES
IMÁDKOZÓ VOLT.
AZ ISTEN ÁLTAL
ELINDÍTOTT
REFORMÁCIÓ
NAGY MUNKÁJÁT
MÁSKÉPPEN NEM
TUDTA VOLNA
ELVÉGEZNI.
A SZENTLÉLEK
TANÍTOTTA,
VEZETTE,
ERŐSÍTETTE.**

1. Várnagy Antal: *Liturgika*, 481.
2. Kunzler Michael: *Az Egyház Liturgiája*, 248.
3. I.m. 255
4. I.m. 254
5. I.m. 247–248
6. I.m. 427
7. Uo.
8. White Ellen G.: *Jézushoz vezető út*, 75.
9. Csepregi Zoltán: *Luther válogatott művei 5. Bibliafordítás, vigasztalás, imádság*, 261.
10. Kunzler Michael: *Az Egyház Liturgiája*, 249.
11. I.m. 433.
12. Várnagy Antal: *Liturgika*, 484.
13. Kunzler Michael: *Az Egyház Liturgiája*, 468.
14. I.m. 426.
15. I.m. 458.
16. I.m. 459.
17. Magyar Katolikus Lexikon: <http://lexikon.katolikus.hu/G/gyónás.html>.
18. Denzinger Heinrich, Hünemann Peter: *Hitvallások és az Egyház Tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, 345.
19. Csiky Lajos: *Imádságtan*, 85.
20. Csepregi Zoltán: *Luther válogatott művei 5*, 662.
21. A II. Helvét hitvallás XVIII. pontja szerint.
22. <http://www.ref500.hu/kiadvanyok/500-nap-imadsag-reformacioert>.
23. Bolyki János: *Az imádkozó Kálvin*, 6.
24. Uo.

NEGYVEN KÜLÖNLEGES NAP

A bibliakutatók megállapításai alapján a Szentírás által feltárt igazságok megismerésének módszerei közé sorolhatjuk a számoknak – pontosabban a bizonyos számoknak – tulajdonított fontosságot is, anélkül, hogy az asztrológiához közelálló számisztika áltudománya felé siklanánk. A módszer matematikai szabályok által próbálja megfogalmazni az emberi sors meghatározását. Ez utóbbi terület híveire igencsak találó Pál apostol tanácsa: „Óh, Timótheus, őrizd meg, ami rád van bízva, elfordulván a szentségtelen, üres beszédektől és a hamis nevű ismeretnek ellenvetéseitől” (1Tim 6:20).

Természetesen a Bibliában található bármely szám akár egyszerű számadat is lehet, különösebb titkos jelentés nélkül, amely mögött nincs rejtett üzenet vagy sejtelmes kód.¹

Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy az 1-es szám jelentheti például az egységet („hogy egyek legyenek, amiképpen mi egy vagyunk” – Jn 17:22), mint ahogy Isten abszolút egyedi voltára is utalhat („Halld Izráel: az Úr, a mi Istenünk, egy Úr!” – 5Móz 6:4), miközben a 2-es számjegy valamely igazság vagy valóság fontosságát hangsúlyozza („Hogy pedig a fáraó álma kettős, kétszeres vala, onnan van, mert Istennél elvégezett dolog ez” – 1Móz 41:32). Vanak további szövegek is, amelyek két vagy három tanú jelenlétére utalnak – a tanítványokat is kettésével küldte ki Jézus –, vagy ott van Bölcs Salamon megjegyzése: „Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogynem az egynek” (Préd 4:9).

A 3-as szám elválaszthatatlan az isteni Szentháromságtól, Krisztus 3 éves szolgálatától és harmadnapra való feltámadásától. Megemlíthetjük még Péter háromszoros tagadását és a hármasság angyali üzenetét is. Daniel Olariu érdekes hermeneutikai eszme-futtatást írt „A kinyilatkoztatás irodalmi esz-köze” címmel, a 3+1-es modellt véve alapul.²

A 4-es szám a földi teljességet mutatja be („a földnek négy szegletén” – Jel 7:1); Dániel prófécijában négy földi birodalmat állít sorba (Dán 7:3); a magvető példázatában pedig négyféle talajtípust találunk. A 6-os szám viszont „emberi szám” (mivel az ember a hatodik napon lett teremtve, és hat napon át kell dolgoznia). Itt említhetjük meg a hat menedékvárost is (4Móz 35:6), viszont a következő, 7-es számjegyhez viszonyítva már a tökéletlenséget,

de akár a hitehagyást is sugallhatja (lásd a Nabukodonozor által felállított arany állóképet, vagy a 666-os számot, ami a „fenevad száma” – Jel 13:18).

A felsorolást a 7-es számmal zárjuk, ami a teljességet vagy a tökéletességet jelenti, ezért is nevezik „Isten számának”. Szemléltetésként megemlíthetjük a teremtés hét napját, Jerikó bevételénél a város hétszeres megkerülését (Józs 6:15), vagy a Megváltó által javasolt megbocsátások számát: „hetvenhét” (Mt 18:22).

Érdekes tény, hogy a „tökéletesség száma” mellett a Biblia által leggyakrabban említett szám a 40-es, amit a bibliamagyarázók egyfelől a próbaidőszakhoz, másfelől pedig az ítélet vagy a büntetés alkalmazásának időszakához kötnek. Helyszűke miatt ebben a cikkben csak a negyvennapos periódusokra térünk ki.

Negyvennapos özönvíz

Íme, az első természeti csapásra való utalás a Bibliában; a figyelmeztetést Isten közölte Noéval: „Mert hét nap múlva esőt bocsátok a földre negyven nap és negyven éjjel; és eltörlök a föld színéről minden állatot, melyet teremtettem” (1Móz 7:4).

Bár nincs numerológiai jelentése, mégis megfigyelhető, hogy a *negyven nap* szintagma ezzel az eseménnyel kapcsolatosan négyszer tűnik fel két egymást követő fejezetben. Arra a kérdésre viszont még nem találtunk megnyugtató választ, hogy miért volt szükség negyvennapos időszakra a földi élet-körülmények megváltoztatásához, miközben a föld megteremtéséhez elég volt csupán 6 nap.

Ezzel szemben a kijelentett időtartam jelentőségének van egy pozitív eleme is, ami abból adódik, hogy Isten pontosan teljesíti ígéreteit, és ezeket az ígéreteket határozott támpontokként említi (beleértve az idővel kapcsolatos szempontokat is). Ilyen alapon az a tény, hogy „negyven nap múlva, kinyitá Noé a bárka ablakát, melyet csinált vala” (1Móz 8:6), Noé azon hitének és reménységének a kifejeződése volt, hogy az isteni ígéretek kétségkívül be fognak teljesedni.

Negyvennapos gyász

Kétség nem fér hozzá, hogy Jákob pátriárka igencsak előkelő temetési szertartásban részesült, hiszen

ő volt Egyiptom kormányzójának és az uralkodó helyettesének, Józsefnek az édesapja: „Mikor negyven nap eltelék, mert akkorra telnek be a bebalzsamozás napjai, siraták őt az egyiptombeliek hetven napig” (1Móz 50:3).

A történések látszólag ellentmondanak egymásnak a két időszak pontos tartamára vonatkozóan. Diodórosz Szikulosz szerint az egyiptomiak 72 napig gyászolták elhunyt uralkodóikat, és csak a bebalzsamozás tartott 30 napig.³ Hérodotosz 30 napos időszakban határozta meg a bebalzsamozást, noha megállapítását a Thébaiban végzett megfigyeléseire alapozza, csak hogy József idejében Egyiptom fővárosa Memphisz volt. Ráadásul úgy tűnik, a Thébaiban talált múmiák valóban sokkal jobban voltak konzerválva, mint a Memphiszben találtak.⁴

Megjegyzendő, hogy az izraelita előjárókat (például: Áront vagy Mózeszt) eredetileg 30 napig gyászolták (4Móz 20:29; 5Móz 34:8), később azonban áttértek a 7 napos gyászra (1Sám 31:13; Jób 2:13).

Amennyiben a bibliai leírást tartjuk fontosabbnak, a két időtartam közötti látszólagos eltérés eloszlik, ha a 70 napot a 72 nap lekerekített változatának tekintjük, vagy a királynak kijáró gyász 2 nappal való megrövidítéséként értelmezzük. Erre utal Quisstorpiusz is, amikor megkülönbözteti Jákobot az igazi egyiptomi uralkodótól.⁵ Ilyen körülmények között az egyiptomi 70 napos gyász tartalmazza a balzsamozáshoz szükséges 40 napot, és a 30 napos izraelita gyászt is. Gyász idején Egyiptomban zárva voltak a templomok, tilos volt áldozni, és az éppen aktuális ünnepeket sem tartották meg. A gyászolók port hintettek a fejükre, lenvaszon ruhába öltöztek, gyászdalokat énekeltek, magasztalták és siratták az elhunytat, megtartóztatták magukat az állati eredetű ételektől és a bortól, a nemi élettől, sőt még saját testük ápolásától vagy különböző kényelmet nyújtó elemektől is.

Józsefet nem vádolhatjuk hitehagyással azért, mert elfogadta az egyiptomiak temetkezési szokásait, mivel ő így akarta kifejezni édesapja iránti szeretetét is tiszteletét. Ezenfelül a holttest bebalzsamozása és begöngyölése azt a célt is szolgálta, hogy a tetem ne induljon oszlásnak, mivel meg lett ígérve, hogy visszaszállítják Kánaánba, hogy a családi sírba temessék el.

Istennel negyven napon át

Figyelemreméltó tapasztalatot élt át Mózes, akiről a következőképpen tesz említést a Szentírás: „És beméne Mózes a felhő közepébe, és felméne a hegyre, és negyven nap és negyven éjjel vala Mózes a hegyen” (2Móz 24:18). Azért egyedi tapasztalat az övé, mert hat nap várakozás után közvet-

len kapcsolatba léphetett Istennel. Egyébként ő az egyetlen bibliai személyiség, akiről fel van jegyezve, hogy „az Úr pedig beszéle Mózesrel színről színré, amint szokott ember szólani barátjával” (1Móz 33:11). A bibliakutatók is kiemelik, hogy ez a „különleges tapasztalt azt sugallja, hogy Istennel való közössége révén az emberi lélek igazi erőben és a legedesebb felüdülésben részesülhet.”⁶

Itt azonban nemcsak egy egyedi, hanem egy ismétlődő tapasztalattal állunk szemben. Első találkozásuk alkalmával Isten átadja Mózesnek a törvénytáblákat és a szentély építésére és működésére vonatkozó utasításokat, a második alkalommal viszont a törvénytáblák újraírását az Úr dicsőségének megjelenése és a szövetség megújítása kíséri, miután a népet Kánaán felé vezető Mózes kitartóan könyörgött az Úrhoz. „És leborulék az Úr előtt azon a negyven napon és negyven éjjel, amelyeken leborultam vala; mert azt monddta vala az Úr, hogy elveszt titeket” (5Móz 9:25).

Testi szükségletet nem érzett, mivel lelki vágyai teljes mértékben beteljesedtek. „És ott vala az Úrral negyven nap és negyven éjjel: kenyeret nem evett, vizet sem ivott” (2Móz 34:28). A szkeptikusoknak – akik azt hajtogatják, hogy ilyen körülmények között az emberi szervezet képtelen működni – nem szabad elfelejteniük, hogy az izraeliták az ígéret földje felé vándorolva az isteni hatalom természetfeletti megnyilvánulásaiban részesültek: manna hullott az égből, víz fakadt a sziklából, sem a ruházatuk, sem a lábbelijük nem szakadt el.

Negyvennapos küldetés

A Szentírás a következőket jegyezte fel a Kánaánba küldött kémekről: „És visszatérének a föld megkémleléséből negyven nap múlva” (4Móz 13:26).

A „múlva” határozószó, valamint a tény, hogy itt egy olyan időszakról van szó, amely a szent könyvekben folyamatosan megismétlődik, azt sugallja, hogy a küldetésüknek eleget tettek, és a földet alaposan szemügyre vették.⁷

A tíz kém kishitúsége isteni büntetést vont maga után, amely mintegy profetikus kijelentésben tárítja a *nap* és az *év* kifejezések értelmezését: „A napok száma szerint, amelyeken megkémlelték a földet, (tudniillik negyven napon, egy-egy napért egy-egy esztendő), negyven esztendeig hordozzátok a ti hamisságotoknak büntetését, és megismeritek az én elfordulásomat” (4Móz 14:34).

MINŐSÉGI
IDO
DAN
CONSTANTINESCU

MÓZES TAPASZTALATA
MUTATJA, HOGY A LEG-
ÁLDÁSOSABBAN ISTEN
JELENLÉTÉBEN ÉS ISTEN-
NEK ENGEDELMESKEDVE
TÖLTHETJÜK AZ IDŐT.

Még ha a két időszak közötti összefüggés kissé erőltetettnek és látszólag felszínesnek tűnik is, mégis be tud rögződni a nemzet tudatába, amely képtelen mély, lelki analógiát vonni bűnös volta és a büntetés között.⁸

A valóságban a nap és az év között voltak hasonlóságok, hisz mindkettő nagy jelentőséggel bírt a hőmérsékletváltozás ciklusai szempontjából. A nap tartalmazta az *estét*, a nap sötét vagy *hűvös* részét, de a nap világos, *meleg* részét is. Hasonlóképpen az év is a hideg télből és a meleg nyárból áll. Ez a hasonlóság tűnik fel 1Móz 8:22 versében is, ahol párhuzamosan van megemlítve a *vetés és az aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nap és az éjszaka*.⁹

Negyvennapos megaláztatás

EZÉKIEL ELJÁRÁSA, AMELY ÁLTAL MAGÁRA VETTE IZRAEL BŰNÉT, BEMUTATJA, HOGY ISTEN KÉSZ MEGBOCSÁTANI NÉPE BŰNEIT.

Felettebb összetett az a történelmi és földrajzi kontextus, amelyben Góliát több mint egy hónapon át provokálta, gyalázta az izraelita férfiakat, akiket méltatlanoknak és gyáváknak nevezett. „A filiszteus pedig előjön vala reggel és este, és kiáll vala negyven napon át” (1Sám 17:16).

Az a tény, hogy ez idő alatt a filiszteusok nem is próbálkoztak Izrael megtámadásával, arról árulkodik, hogy a Mikmásnál elszenvedett vereség óta még nem erősödtek meg kellően ahhoz, hogy jelentős támadást indíthassanak. Ezért most a megfélemlítésre alapoztak, valamint arra, hogy Góliát le fogja győzni az ellene kiálló izraelitát. Ezt a feltevést erősíti az is, hogy Góliát veresége után a filiszteusok gyorsan visszavonultak.

Ezenfelül a két tábor közt húzódó völgy annyira nehezen átjárhatóan bizonyult, hogy egy frontális támadásban a kezdeményező/támadó fél biztosan vereséget szenvedett volna.

A leírásban azonban a negyven napon át tartó megaláztatás egyre fokozottabb feszültséget idéz elő, felerősíti a végkifejlet árnyalt oldalait és jelentőségét, kezdve azzal, hogy óriási különbség volt a legyőzött – a délceg, „hat sing és egy arasz” magas filiszteus – és a győztes között – aki „ifjú volt és piros, egyszersmind szép tekintetű”. Ezt a különbséget Dávid is megemlíti: „Te karddal, dárdaival és pajzsokkal jössz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izrael seregei Istenének nevében megyek ellened, akit te gyalázattal illetél” (1Sám 17:45).

Negyvennapos beavatási utazás

Illés a felbőszült királyné elől menekülve, miután egy egész napon át utazott a pusztában, egy angyaltól kap bátorítást és ételmezt. Ezután „felkelt, és evett és ivott; és méne annak az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel egész az Isten hegyéig, Hórebíig” (1Kir 19:8).

Függetlenül attól, hogy a kutatók némelyike 320 kilométerre, mások 130 mérföldre becsülik az általa megtett

távot, nyilvánvaló, hogy Beérsebától Hórebíig nem tartott ilyen sokáig az utazás, még akkor sem, ha az út során nehézségek merültek fel.

Ilyen alapon mi is a hangsúlyt az „annak az ételnek erejével” kijelentésre helyezzük, amiből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a szöveg által említett időszak alatt a próféta böjtölt, Isten társaságában volt, ami nagyjából hasonlított elődjé, Mózes esetéhez, akinek a tapasztalatát már korábban említettük. Illés ugyanazon a helyen került különleges közösségi kapcsolatba Istennel, amelyen annak idején Mózes is az Úrral időzött.

Sőt, felfigyelve arra, hogy mind Mózes, mind pedig Illés az Úr Jézus Krisztus előhírnökeként böjtölt negyven napon át, az egyik bibliakutató szerint e három híres böjt által Krisztus, Mózes és Illés dicsőséges találkozáson vett részt a Thábor hegyén.¹⁰

Negyven profetikus nap

A profetikus *nap-év* megfelelés egy másik magyarázatát – amelyet később a bibliai próféták magyarázataikban viszonylag gyakran alkalmaztak az időre vonatkozóan – Ezékiel könyvében találjuk: „És ha ezeket kitöltötted, fekjüdj a jobboldaladra másodszor, és viseld a Júda házának vétkét negyven napig; egy-egy napot egy-egy esztendőül számítottam néked” (Ez 4:6).

Júda 40 éves száműzetését a 29. fejezet igazolja, ahol elhangzik, hogy Nabukodonozor negyven évre hajtja rabigába Egyiptomot, és miután ez az idő letelik, Egyiptom újra helyreáll, igaz, már nem a korábbi pompájába. A 40 év tehát a káldeusok uralmának időszakát jelöli.¹¹

Ugyanakkor, ha Jósias király uralkodásának 8. évét (Kr. e. 632/631) Júda bűnnel telt időszaka kezdetének tekintjük, akkor ettől az időponttól kezdődően Ezékiel első üzenetének elhangzásáig (Kr.e. 593/592) pontosan 40 évet számolunk.¹²

Különbőféle vélemények léteznek Ezékiel azon eljárására vonatkozóan, amely által a Júda bűnét és az azzal járó büntetést szemléltette. Feltételezhetően mindkét magyarázat megegyezik a bibliai leírással, hiszen a próféciák zöme a közelgő nyomorúságot az üdvözítő isteni kegyellemmel ötvözi, anélkül, hogy szemet hunyna a bűn fölött, amely engesztelést igényelt. Ezékiel eljárása, amely által magára vette Izrael bűnét, bemutathatta volna, hogy Isten kész megbocsátani népe bűneit, és még most, az utolsó órában is véghezviszi általuk a célját.

Negyvennapos kegyelem

Hasonlóan a korábban említett helyzetekhez, Jónás próféta üzenete is azt sugallja, hogy a Szentírásban a 40 nap a próbaidő periódusa: „És kezdte Jónás bemenni a városba egy napi járóra, és kiálta és monda: Még negyven nap, és elpusztul Ninive!” (Jón 3:4).

Az erre utaló magyarázatok azt hangsúlyozzák, hogy a keleti gondolkodásmódban ez az egyszerű és ismét-

lódó üzenet hatékonyabbnak bizonyult az ékes szónoklatoknál. Igaz, hogy az egyszerűség nagyon hatásos, különösen, ha arra a néhány szóra gondolunk, amely Belszár palotájának falán jelent meg. Mindezek mellett nehéz azt feltételezni, hogy a bibliai leírás Jónás üzenetének teljes szövegét tartalmazza, bár kétségkívül az idézett szöveg képezte a figyelmeztető üzenet lényegét.

A Septuaginta-fordításban a figyelmeztetés „még három nap” szintagmája nyilvánvalóan fordítási hiba, Josephus Flavius szerint ez mégis azt jelenti, hogy az ázsiai birodalom nagyon rövid időn belül elbukik, noha a figyelmeztetés csak Ninive pusztulását helyezte kilátásba. Való igaz, hogy később a birodalom pusztulása is következett.¹³

Háromszáz évvel később Ágoston misztikus magyarázatot ad erre az eltérésre, és abból indul ki, hogy feltámadása után a Megváltó még 40 napot töltött a földön, viszont harmadnapra feltámadt.¹⁴

Negyvennapos kísértés

A szinoptikus evangélisták összefüggést fedeztek fel Jézus negyvennapos böjtje és a megkísértése között: „És mikor negyven nap és negyven éjjel böjtölt vala, végre megéhezék. És hozzámenvén a kísértő, monda néki...” (Mt 4:2-3). „És ott volt a pusztában negyven napig kísértetve a Sátántól, és a vad állatokkal vala együtt; és az angyalok szolgálának vala néki” (Mk 1:13). „Negyven napig, kísértetvén az ördög által. És nem evék semmit azokban a napokban; de mikor azok elmúltak, végre megéhezék” (Lk 4:2).

Az egyetlen eltérés látszólag Lukács leírásában található, amely szerint a megkísértés negyven napon át tartó folyamat volt. Az evangéliumokban részletesen leírt három kísértésre az említett időszak végén került sor,¹⁵ ez képezte az esemény csúcspontját, mivel a testet öltött Üdvözítőt ekkor érték a leghevesebb támadások.

Újra megemlítjük a Mózes és az Illés böjtölése közti párhuzamot, megjegyezve azt is, hogy míg Mózesnek nem volt szüksége élelemre, és ez az időszak dicsőséges állapot volt számára, Krisztus a megaláztatás állapotába került, ami még akkor is megdöbbentő, ha ez előre meg volt jövendölve.

Negyven nap Jézussal

A bibliai leírás a különböző jeleneteket eltérő módon, egyes esetekben tömörebben, más esetekben viszont részletesebben mutatja be, viszont az alábbi szöveg gyakorlatilag felöleli a teljes időszakot Jézus Krisztus feltámadásától egészen mennybemeneteléig: „Kiknek az ő szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy ő él, negyven napon át megjelenvén nékik, és szólván az Isten országára tartozó dolgokról” (Csel 1:3).

Igaz, hogy ez idő alatt Jézus nem volt folyamatosan a tanítványaival, hanem különböző alkalmakkor, külön-

böző személyeknek jelent meg. Talán a legfontosabb az volt, amikor 500 fős tömeg előtt mutatkozott (1Kor 15:6).

A négy evangélium záró fejezetei számos esetet megemlítenek az itt felsoroltak közül, de a leírás tömörsége félrevezetheti az avatatlan olvasót, amennyiben az időt is tömöríti. Éppen ezért javasolt a kérdéses időszakokkal kapcsolatos összes bibliai utalás áttanulmányozása.

Tény, hogy azok a napok nagyon hasznosnak bizonyultak a tanítványok számára, akik ekképp Krisztus apostolaiává, egy új vallás megalapítóivá, a jövendőbeli egyház oszlopos tagjaivá váltak, amelynek középpontjában Jézus állt.

Következtetések

Az egyforma terjedelmű, de tartalmilag különböző időintervallumok sorozata még egyszer azt mutatja számunkra, hogy az idő Istené. Ami pedig bennünket illet: egy meghatározott időszak lehet próbaidő, de akár a kegyelem, a büntetés, a cselekvés vagy a várakozás ideje is.

Egy bizonyos időszak jelentősége a legtöbb esetben az emberi magatartás és cselekvés következménye. Mózes tapasztalata is azt mutatja, hogy a legáldásosabban Isten jelenlétében és Istennek engedelmességgel tölthetjük az időt. ■

ÁGOSTON MISZTIKUS MAGYARÁZATA ABBÓL INDUL KI, HOGY FELTÁMADÁSA UTÁN A MEGVÁLTÓ MÉG 40 NAPOT TÖLTÖTT A FÖLDÖN, VISZONT HARMADNAPRA FELTÁMADT.

Dr. Dan Constantinescu, teológus, a közgazdaság-tudomány professzora

1. <https://www.gotquestions.org/Romana/numerologia-biblica.html>
2. D. Olariu: „A kinyilatkoztatás irodalmi eszköze”, *Adventszemle*, 2019/6. szám., 14–16. o.
3. *Gill's Exposition of the Entire Bible*, <https://www.biblestudytools.com/commentaries/gills-exposition-of-the-bible/genesis-50-3.html>
4. *Ellicott's Commentary for English Readers*, <https://archive.org/details/biblecommentaryf01elliuoft/page/172/mode/2up>
5. *Ellicott's Commentary for English Readers*, uo.
6. *Comentarii biblice*, <https://mybible.eu/ro/EXO.24.VDC>
7. *Pulpit Commentary*, <https://bibleportal.com/commentary/section/pulpit/661795>
8. *Pulpit Commentary*, <https://bibleportal.com/commentary/section/pulpit/661830>
9. *Comentarii biblice*, <https://mybible.eu/ro/NUM.14.VDC>
10. *John Trapp Complete Commentary*, <https://bibleportal.com/commentary/section/john-trapp-complete-commentary/405234>
11. *Cambridge Bible for Schools and Colleges*, <https://biblehub.com/commentaries/ezekiel/4-6.htm>
12. *Comentarii biblice*, <https://mybible.eu/ro/EZK.4.VDC>
13. *Gill's Exposition of the Entire Bible*, <https://www.biblestudytools.com/commentaries/gills-exposition-of-the-bible/jonah-3-4.html>
14. *Pulpit Commentary*, <https://bibleportal.com/commentary/section/pulpit/687291>
15. Ellen G. White: *Jézus élete*, 117. o.

A JELENÉSEK KÖNYVÉT ÁTSZÖVŐ VÖRÖS FONAL (II)

A teremtés szombatja és a kinyilatkoztatás szombatja

A Biblia első könyvéből, a Teremtés könyvéből kiderül, hogy Ádám és Éva számára – vagyis az emberiség számára – az első, teljes, 24 órából álló nap a szombat volt. A Teremtő megpihent ezen a napon, amit megáldott és megszentelt. Amikor emberként lejött a földre, kijelentette, hogy ez a nap, vagyis a szombat „lón az emberért”. Istennek nem volt szüksége pihenésre, ami azt jelenti, hogy a megszentelés, a „félretevés” szintén az emberért történt, mint ahogy az áldás is, hiszen annak sincs értelme, hogy Isten megáldjon egy napot önmagának. Viszont az időt nem lehet odaajándékozni valakinek az adományozó és az adományt kapó személy jelenléte nélkül. Ebből az derül ki, hogy az első szombat, az emberiség első, teljes, 24 órás napja az ember közösségi napja volt Teremtőjével, mely során Ádámnak és Évának, a számtalan áldás haszonélvezőjének a szívét betöltötte a csodálat és a mélységes hála, amit azon a napon közvetlenül ki is fejezhetek Teremtőjük iránt, látva a sok csodálatos dolgot, amelyet mindenütt felfedeztek maguk körül. Az a szombat lett a teremtés emlékműve, a többi szombat modellje, ahogy ezt

a Tízparancsolat is előírja. Szebben nem is kezdődhetett volna földünk történelme, mint ezzel az imádati ünneppel.

Hasonlóképpen a Biblia utolsó könyve, a Jelenések könyve is egy egyedi tapasztalat eredménye, amit ugyancsak szombaton, az „Úr napján”, a kinyilatkoztatás szombatján szerzett az ember:

„Lélekben valék ott az Úrnak napján, és hallék hátam megett nagy szót, mint egy trombitáét, amely ezt mondja vala: Én vagyok az Alfa és az Omega, az Első és Utolsó. Amit látsz, írd meg könyvben, és küldd el a hét gyülekezetnek, amely Ázsiában van, Efézusban, Smirnában, Pergámumban, Thiatirában, Sárdisban, Filadelfiában és Laodiceában” (Jel 1:10-11).

János, a még életben lévő tanítvány számára ez a Pátmosz szigetén töltött szombat egy igen magas profetikus kilátótoronynak bizonyult, amely során átfogó képet kapott a keresztény egyház útjáról az elkövetkezendő korszakokon át egészen az új ég és új föld hajnaláig.

A Jelenések könyvének első három fejezete bemutatja Jézust a megváltási terv második szakaszában, ahogy azt a földi szent sátor, a terv mi-

AZ IDŐT NEM LEHET ODAAJÁNDÉKOZNI VALAKINEK AZ ADO-MÁNYOZÓ ÉS AZ ADO-MÁNYT KAPÓ SZEMÉLY JELENLÉTE NÉLKÜL. EBBŐL AZ DERÜL KI, HOGY AZ ELSŐ SZOMBAT, AZ EMBERISÉG ELSŐ, TELJES, 24 ÓRÁS NAPJA AZ EMBER KÖZÖSSÉGI NAPJA VOLT TEREMTŐJÉVEL.

REMÉNYSÉG HANGJA RÁDIÓ

REMENYSEGHANGJA.RO

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google Play

niatúr makettje szemléltette. A pitvarban zajló földi tevékenységek ciklusa után következett az a szakasz, ami a „szentély” névvel illetett első térben zajlott: a keresztény egyház lelki életének fenntartása. János látja a „feltámadt” Jézust, amint a hét gyertyatartót – a Szentély egyik jellegzetes tárgyát – őrzi. Az egyházhhoz intézett hét levél tárja fel, hogy mennyire jól ismeri Jézus az egyház állapotát, pozitív és negatív vetületeivel együtt, illetve mennyire érdeklí egyházának jóléte, ezért is kínálja a Szentlélek vezetése által különböző gyógymódokat a hibák kiküszöbölésére. Ez a három fejezet mutat rá arra, hogy a mennybe felment Völégény az akkori hét gyülekezethez intézett hét levele által tulajdonképpen a „menyasszonyát” szólítja meg, ami minden időben az igaz egyházat jelképezi.

Jelenések 4. és 5. fejezeteivel a leírás vörös fonala elkezdődik végigkövetni azoknak a profetikus céloknak a teljesedését, amelyeket a hét ceremonális ünnep előrevetített, kezdve az évenkénti húsvét ünnepével. Nem is lehetett volna jobban bemutatni az ember büntől való szabadulásának lehetőségét, mint Izraelnek az egyiptomi rabszolgaságából való szabadulásával. Az Isten népe által átélt történelmi pillanattal kezdődően ez az ünnep próféciává lépett elő Isten igazi Bárányának feláldoztatására vonatkozóan, ami által az üdvösség lehetőségét kínálja fel minden embernek.

A húsvét három ünnepet tartalmazott:

- A bárány feláldozását
- A termés első zsongéjének bemutatását
- A hét napos ünnepet, amikor kovásztalan kenyeret és keserű füveket fogyasztottak

Jézus húsvéti Bárányként végzett küldetésének menny általi elismerése

János mennyei látásban betekintést nyer a mennyi kormányzat székházába, ahol egy ünnepélyes, drámai pillanatnak, a hét pecséttel lezárt könyv felnyitására lehet a szemtanúja. Az a tény, hogy János látja az Atya Istent (akit senki sem láthatott) és a megöletett Bárányt, Jézust, azt mutatja, hogy nem egy mennyi valóságról, hanem egy mennyi látomásról van szó.

Az események kezdetén a feszültség a tetőfokra hág:

„És láték annak jobb kezében, aki a királyiszékekben üle, egy könyvet, amely be volt írva belől és hátul, és le volt pecsételve hét pecséttel. És láték egy erős angyalt, aki nagy szóval kiálta: Ki volna méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és felbontsa annak pecséteit? És senki, sem mennyen, sem földön, sem föld alatt, nem tudta a könyvet felnyitni,

sem ránézni. Én azért igen sírok vala, hogy senki nem találtaték méltónak a könyv felnyitására és elolvasására, a ránézésre sem” (Jel 5:1-4).

Meglepő, hogy bár a mennyről van szó, mégsem kerül valaki, aki méltó lehetne az egyház és az emberiség állapotára utaló könyv felnyitására.

A következő jelenetben arról biztosítja Jánost a huszonnégynégy vén egyike, hogy mégis találtatott egy „méltó” Személy.

„És egy a vének közül monda nékem: Ne sírj: ímé győzött a Júda nemzetségéből való oroslán, Dávid gyökere, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak hét pecsétét” (Jel 5:5).

Ennek a mennyi látomásnak van néhány fontos rendeltetése:

1. A kezdeti feszültség célja bemutatni, hogy milyen hatalmas kockázatot vállalt Jézus, amikor emberré lett. Egyetlen általa elkövetett bűnnek is súlyos következményei lehetnek volna saját személyére nézve: teljes küldetésének kudarcát jelentette volna. Csak a győzelme alapján válhatott méltóvá, hogy felnyissa az Isten mindentudása által megírt jövendőt tartalmazó könyvet. Jézus győzelme nélkül az egyház jövőjének Könyve, amit a mindentudó Isten írt, örökre lepecsételve maradt volna, következésképpen az egyház is a pusztulás sorsára jutott volna.

2. János könnyei, amit azért hullatott, mert megtudta, hogy senki sem méltó felnyitni a lepecsételt könyvet, az utolsó „keserű füvek”, amelyek a húsvét jelképes ünnepéhez kapcsolódnak.

3. A mennyi magas tanács kijelenti, hogy Isten szepőlőten Bárányának küldetése sikeres volt.

4. Bebizonyosodik a húsvét, az első ceremonális szombat által szemléltetett megváltási terv teljesedése.

5. Ugyancsak a húsvét keretében zajlott az első kéve meglóbálásának ünnepe, amely előrevetítette a Megváltó áldozatának első gyümölcsét: az első feltámadtakat.

E jelképes ünnep teljesedésének igazolása a huszonnégynégy vén jelenléte a mennyben. A Biblia szó szerinti fordításában Jelenések 5:9 versében elhangzik a huszonnégynégy vén dicsőítő éneke: „megváltottál minket”, ami azt bizonyítja, hogy a vének a földön születtek, és Jézus áldozata által részesültek megváltásban. ■

(folytatjuk)

MÉLTÓ A BARÁNY EMILIAN NICULESCU

MEGLEPŐ, HOGY BÁR A MENNYRŐL VAN SZÓ, MÉGSEM KERÜL VALAKI, AKI MÉLTÓ LEHETNE AZ EGYHÁZ ÉS AZ EMBERISÉG ÁLLAPOTÁRA UTALÓ KÖNYV FELNYITÁSÁRA.

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelkipásztor

HÁZÉPÍTŐK AZ ÚJ FÖLDÖN?

Akik azt hangoztatják, hogy az üdvözültek az új földön házakat fognak építeni, valójában egy a szövegkörnyezetben is elszigetelt bibliaversre alapoznak, amely így hangzik: „Házakat építenek és bennük lakoznak, és szőlőket plántálnak és eszik azok gyümölcsét” (Ézs 65:21).

De olvassuk el a teljes igeszakaszt:

17. v.: „Mert ímé, új egeket és új földet teremtek, és a régiék ingyen sem említettnek, még csak észbe sem jutnak.”

18. v.: „Hanem örüljétek és örvendjétek azoknak mindörökké, amelyeket én teremtek; mert ímé, Jeruzsálemet vígassággá teremtem, és az ő népét örömmé.”

19. v.: „És vigadok Jeruzsálem fölött, és örvendek népem fölött, és nem hallatik többé abban siralomnak és kiáltásnak szava!”

20. v.: „Nem lesz ott többé csupán néhány napot ért gyermek, sem vén ember, aki napjait be nem töltötte volna, mert az ifjú száz esztendőskorában hal meg és a büns száz esztendőskorában átkoztatik meg.”

21. v.: „Házakat építenek és bennük lakoznak, és szőlőket plántálnak és eszik azok gyümölcsét.”

22. v.: „Nem úgy építenek, hogy más lakjék benne; nem úgy plántálnak, hogy más egye a gyümölcsöt, mert mint a fáké, oly hosszú lesz népem élete, és kezeik munkáját elhasználják választottaim.”

23. v.: „Nem fáradnak hiába, nem nemzenek a korai halálnak, mivel az Úr áldottainak magva ők, és ivadékaik velük megmaradnak.”

24. v.: „És mielőtt kiáltanának, én felelek, ők még beszélnek, és én már meghallgattam.”

25. v.: „A farkas és bárány együtt legelnek, az oroslán, mint az ökör, szalmát eszik, és a kígyónak por lesz az ő kenyere. Nem ártnak és nem pusztítanak sehol szent-ségemnek hegyén; így szól az Úr.”

A 17. versben Isten megígéri, hogy „új eget és új földet” teremt. Feltevődik tehát a kérdés: Mindaz, ami a további szövegekben le van írva, vajon az új földre, vagyis az eljövendő életre vonatkozik?

A továbbiakban szó van a bűnről, az átokról és a halálról, de a hosszú életről, a fákéhoz hasonló hosszú, de véges életről is.

Teremtéskor a földön még nem volt bűn, átok vagy halál. Mindezek azután jelentek meg, miután összeülünk Isten parancsát áthágva ettek a jó és gonosz tudásának fájáról. Az átok és a halál a bűn következményeként jelent meg. De vajon ezek örökké létezni fognak? Ott lesznek az eljövendő világban is? Figyeljük meg, mit mond a Biblia.

Bűn. A fenti igeszakasz 25. versében az Úr kijelenti, hogy szent hegyén, vagyis az Ő országában nem követnek el gonosztságot. Tehát nem lesz bűn. A gonoszság a mennyben, Lucifer szívében fogant meg, aztán átkerült a földre, de végül örökre el lesz törölve.

Átok. „És semmi elátkozott nem lesz többé; és az Isten és a Bárány királyiszéke benne lesz; és ő szolgálai szolgálnak néki” (Jel 22:3). Amennyiben nem lesz semmi elátkozott, nyilvánvalóan átok sem lesz többé.

Halál. „És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemekről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak” (Jel 21:4). Ha már örök életről van szó, akkor az ténylegesen örök, vagyis sosem ér véget, az életet nem követi halál.

Mindazonáltal az ézsaiási igeszakaszban nyomorúságos valóságokról is olvashatunk. Ennek értelmében tehát levonhatjuk a következtetést, miszerint Ézsaiás 65:17-25 versei közül nem mindenik utal az eljövendő életre. A kérést tartalmazó ima a földi életre tartozik.

Ez az igeszakasz valójában egy kiazmus (tükörképes, keresztező elhelyezés; olyan retorikai eszköz, mely azal ér el nagyobb hatást, hogy az első rész kulcsfontosságú elemeit a második rész fordított sorrendben ismétli meg).

A kiazmusnak több alakja lehet, jelen esetben az a – b – b – a alakzattal van dolgunk. A 17. és a 25. vers, vagyis a szakasz első és utolsó verse kizárólag az eljövendő életre vonatkozik. Olvassátok el újra, hogy meggyőződjetek erről.

Visszont az igeszakasz néhány verse semmi esetre sem alkalmazható az örök életre, az új égre és az új földre. Ilyen például a bűn, az átok és a halál.

A szövegkörnyezetben marad két olyan elem, ami első látásra semlegesnek tűnik: a házépítés és a szőlőültetés. Ebben nincs semmi rossz, hiszen ártatlan, bölcs és hasznos emberi elfoglaltságok. De még e kettő is különbözik egymástól: Ádámnak volt szőlőültetvénye Édenben, de nem volt háza. Azt az utasítást kapta, hogy gondozza a készen kapott kertet, de nem kellett semmit sem építenie. Abban biztosak lehetünk, hogy az új földön lesznek gyümölcsfák és szőlőskertek. De vajon fognak-e házakat építeni az üdvözültek? Ezt az állítást be kell bizonyítani, amire azonban én kevés esélyt látok.

Az Új Földön nem lesz fagy, eső, vihar, természeti csapás, ezért nem lesz szükség házra sem. Ímé, egy szöveg, amely segít tisztáznunk a kérdést: „Nem éheznek többé, sem nem szomjúhozhatnak többé; sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi hőség” (Jel 7:16).

Tökéletes lesz a hőmérséklet! Még itt, a földön is javasolt, hogy töltsünk minél több időt a szabadban, a természetben, noha szükségünk van házakra a meteorológiai jelenségek és egyéb okok miatt, amelyek azonban nem lesznek többé tényezők az új földön. Van-e az angyaloknak házuk?

Lesz egy hatalmas város, az Új Jeruzsálem, a szent város. Ezt teljes egészében Isten készíti el, és olyan hatalmas mérete lesz, hogy az összes üdvözült elférhet benne. Miért lenne szükség általuk készített városokra, községekre, falvakra, tanyákra vagy házakra?

Az Úr szolgálólánya az első kapott látomásában mégis látott házakat! Valóban? Ez azt jelenti, hogy az eddig elhangzottak nem érvényesek? Talán mégis. Figyeljük meg: „Majd kívülről szemléltük a városban levő fenséges dolgokat. Láttam ott ezüstösen pompázó házakat, amelyeket négy, gyöngyökkel ékesített csodálatos oszlop támasztott alá. A szentek hajlékai voltak; mindegyiken arany párkány. Láttam szenteket, akik bementek a házakba, levették a koronájukat és a párkányra helyezték, majd ismét kijöttek és munkálkodni kezdtek a házak melletti földeken, de nem úgy, mint ahogy nekünk itt, a földön dolgoznunk kell!” (Ellen G. White: *Tapasztalatok és látomások*, 18. o.).

A szentek lakják, de vajon a szentek is építették? A szövegből itt egyáltalán nem az derül ki, hogy ezeket a csodálatos házakat a szentek építették volna, hiszen azok már ott voltak, a szentek csak használják azokat. De vajon mi célból? Úgy tűnik, hogy ezek a házak többnyire díszítésül szolgálnak, nem pedig menedékkül. Valószínűleg egy már ilyen (előre elkészített) házra utalt a Megváltó is János 14:2 versében.

Ézsaiás 65:17-25 verseiben van két témakör, amit ajánlott óvatosan kezelnünk. Máté 24. fejezetében például a Megváltó arról beszélt, hogy Kr. u. 70-ben elpusztul Jeruzsálem, ugyanakkor beszélt dicsőséges visszajöveteléről is. Ezt a két eseményt külön kell választanunk egymástól. Vajon Ézsaiás és Jézus összekeverte volna ezeket az eseményeket? Nem, viszont ezzel új leckét adtak fel számunkra.

Az ézsaiási igeszakaszban egyfelől szó van az eljövendő életről, másfelől pedig az izraeliták fogságból való visszatérése utáni életéről.

A szelíd és teljes mértékben vegetáriánus állatok látványa csak az eljövendő életre vonatkozik. A hosszú, de halállal végződő élet és a házépítés az izraeliták jövőjére utal, bár ez sem úgy teljesedett, ahogy azt Isten szeretete volna, mivel a nép nem tartotta tiszteletben az Úrral kötött szövetséget.

De vajon semmi sem alkalmazható az új földre a házakkal és a szőlőültetvényekkel kapcsolatosan? De igen, mégpedig az igazságosság elve. Az izraeliták esetében fájdalmas lett volna – mint ahogy sok esetben meg is történt –, ha az általuk épített házakat önkényesen má-

sok foglalják el, vagy mások fogyasztják el szőlőültetvényeik termését.

A megújított földön tehát egyáltalán nem lesz igazságtalanság: „Nem ártnak, és nem pusztítanak sehol szentségemnek hegyén; így szól az Úr” (Ézs 65:25). Az új földön Isten gyermekeinek élete örök és boldog lesz, a testvériség és az általános szeretet jegyében zajlik, és semmilyen igazságtalanságra nem fog ott sor kerülni.

Befejezésül pedig még egy gondolat: a Prófétaág Lelkének írásában van néhány utalás Ézsaiás 65:21-22 verseire, viszont a próféta nem próbálja megfejteni a benne rejlő adatokat, nem tér ki a részletekre, hanem az igazságosságot és az üdvözültek társadalmában tapasztalható kölcsönös tiszteletet emeli ki.

Ha még mindig homályos ez a kérdés számotokra, akkor már csak rövid ideig kell várnotok. Amikor majd ott leszünk, eloszlanak a kérdéseink: „Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerem majd, amint én is megismerttettem” (1Kor 13:12).

Akkor majd teljes ismeretünk lesz! Jövel Uram, vigyél haza minket, hogy még jobban megismerjünk téged, és teljes egészében megértsük a tervedet és azt, amit mondani, mutatni szeretnél nekünk! Ámen! ■

Dr. **Ștefan Radu**, nyugdíjas lelképásztor,
a hittudományok doktora

AZ ELJÖVENDŐ VILÁG ȘTEFAN RADU

**A SZELÍD ÉS TELJES
MÉRTÉKBEN VEGETÁRIÁNUS ÁLLATOK
LÁTVÁNYA CSAK AZ
ELJÖVENDŐ ÉLETRE
VONATKOZIK. A HOSSZÚ,
DE HALÁLLAL
VÉGZŐDŐ ÉLET ÉS
A HÁZÉPÍTÉS AZ
IZRAELITÁK JÖVŐJÉRE
UTAL, BÁR EZ SEM
ÚGY TELJESEDETT,
AHOGY AZT ISTEN
SZERETTE VOLNA,
MIVEL A NÉP NEM
TARTOTTA TISZTELETBEN AZ ÚRRAL
KÖTÖTT SZÖVETSÉGET.**

HIROSIMA – A HELY, AHONNAN ELINDULT A VISSZASZÁMLÁLÁS AZ EMBERISÉG SZÁMÁRA

**AMI VOLT, AZ LESZ
MÉG. E SALAMON-
TÓL SZÁRMAZÓ
BÖLCSELET
A TÖRTÉNELMET
IDŐSZAKOSAN,
CIKLIKUSAN VISZ-
SZATÉRŐ FORMÁ-
BAN MUTATJA BE.
A TÖRTÉNELEM
BIZONYOS MIN-
TÁK ALAPJÁN
ISMÉTLŐDIK.**

Augusztus sokak számára a fizikai és a mentális pihenés hónapja, amikor kikapcsolódhatnak vagy kulturális helyszíneket, turisztikai látványosságokat látogathatnak meg. Ebben a cikkben meghívlak, hogy látogassunk el egy olyan helyszínre, amelynek jelentősége vitathatatlan: Hiroshima. Az ukrajnai háború és a nukleáris fegyverek használatának ismételt fenyegetései újra előtérbe helyezték a világ elpusztításának valós veszélyét. Mintha a világ már beletörődött volna a rémületes fenyegetésbe, miközben a vallásos irodalmat fogyasztó emberek a globális pusztulás kockázatát potenciálisan magában hordozó konfliktusban a különféle módon értelmezett végidő jelét látják. Mi, adventisták úgy véljük, hogy Istennek hamarosan közbe kell avatkoznia: teljesednek az utolsó próféciai jelek.

Viszont felvetődik még egy különösen fontos kérdés: tényleg valós veszéllyel, vagy csak politikai szócsatározással állunk szemben?

Ami volt, az lesz még

Ami volt, az lesz még. E Salamontól származó bölcselet a történelmet időszakosan, ciklikusan visszatérő formában mutatja be. A történelem bi-

zonyos minták alapján ismétlődik. Ezért figyelmeztet Ellen White, hogy veszélyes dolog megfeledkezni a múlttól és a gondviselés leckéiről.

Az idén teljesen egyedi módon emlékeztünk Hirosimára. 2023. május 19. és 21. között Hirosimában zajlott a G7-ek csúcstalálkozója. Nem véletlenül esett a választás erre a helyszínre, mivel nagyon fontos elrettenteni az emberiséget a nukleáris tömegpusztító fegyverek használatától.

Az esemény során megemlékeztek a történelem első nukleáris holokausztjának áldozatairól. Az Amerikai Egyesült Államok elnöke, Joe Biden a maga módján tisztelt az áldozatok előtt. Barack Obama után ő a második amerikai elnök, aki Hirosimába látogat. De még ezen ünnepélyes pillanatokban sem kért bocsánatot! Akkor mi értelme a tisztelgésnek? A megbánás elmaradása vagy felsőbbrendűségi érzést, vagy képmutatást feltételez. A világ szeme láttára együttérzést tanúsítasz, de igazából készen állsz újra megismételni a korábbi tettet, ha szükség lesz rá. Mindközben számos országról elítélően vélekedsz, és barbár nemzetnek tekinted azt, akiben egyáltalán felmerül a fegyverek használatának gondolata.

Ne feledjük tehát, hogy ezeket a gyilkos fegyvereket már egyszer használták, és az átélt traumát fel lehet dolgozni, mint ahogy ez a japánok esetében is történt, s közben az amerikaiak hűséges barátaivá és partnereivé váltak. Viszont, ami megtörtént, az még egyszer megtörténhet.

Egy projekt eposza

A nukleáris energiának és fegyverként való felhasználásának története segít megértenünk, hogy milyen ünnepléses időkben élünk. Az atom és az atom sötét energiái az Isten által teremtett világ részei. A természet Isten műve, amit az embernek adott ajándékba. Bűnbeesése révén Ádám a birtokjogát átengedte a Kígyónak. Viszont megváltói szolgálata révén Krisztus felkínálja a lehetőséget, hogy visszazerezzük a magunk és a környezetünk fölött való birtokjogot. A természet erőit – legyenek akár kozmikus erők, akár a szubatomi részecskékben rejlő energiák – a Teremtő határozta meg. Egy tornádó, egy földrengés vagy egy szökőár ereje mutat rá arra, hogy nem szabad birokra kelnünk a természettel. Az ember a huszadik századtól kezdődően azonban behatolt az anyag intim területére, és kezdte kiszabadítani belőle az ott lapuló hatalmas energiát. A nukleáris- és kvantumfizika az elmúlt század elején jelent meg, és részletekbe menően foglalkozik a természet apró vetületeivel.

Bennünket viszont a felfedezésekkel kapcsolatosan felmerülő felelősség kérdése érdekel. Tekintsük át röviden azokat a politikai eseményeket, amelyek az első bomba bevetéséhez és az interkontinentális rakéták elkészítéséhez vezettek, amelyekkel az eddig felfedezett legveszélyesebb anyagot nagy távolságra lévő célpontok ellen is be lehet vetni. Amikor Hitler kiobbantotta a második világháborút, a szakemberek meg voltak arról győződve, hogy a németek nem fogják felhasználni az atomhasadás terén szerzett tudásukat ahhoz, hogy láncreakciót hozzanak létre. Aztán a náci népiirtás miatt néhány zsidó tudós az Egyesült Államokba emigrált.

1942-ben Robert Oppenheimer lett a Manhattan-projekt vezető tudósa, aki feladatul kapta, hogy még a németek előtt kifejlesszen egy olyan fegyvert, amely eldöntheti a háború kimenetelét. A bomba egy 2 milliárd dolláros projekt megvalósításaként készült el. Németország kapitulációja után a japánok még mindig folytatták a katonai műveleteket. Volt már egy kész fegyver, de valahogy meg kellett oldani az etikai kérdést is, ezért Harry S. Truman, amerikai elnök egy bizottságot nevezett ki, amelynek tagja volt Oppenheimer is, és amelynek azt kellett megvizsgálnia, hogy szükséges-e bevetni az atombombát Japán ellen. Az első bomba bevetését egy tudós igazgató beleegyezésével döntötték el. Azt a fontos érvet hangoztatták, hogy kultúrájuknál fogva a japánok nem fognak kapitulálni, ezért csak egy különleges erődemónstrációval dőlhet el a keleti front kérdése. 1945. augusztus 6-án

reggel, minden előzetes figyelmeztetés nélkül ledobták Hirosimára az első atombombát.

A világ rádöbben, hogy új korszakba, a globális holokauszt korszakába lépett. A végső megoldás az amerikaiak kezében volt. Látva a robbanás pusztító mértékét, Oppenheimernek eszébe jutott az indiai Bhagavadgita költő egyik idézete: „A halál, a világ elpusztítója lettem.” Mennyire eltér ez a hozzáállás attól, amit Ézsaiás könyvéből idézett az Úr Jézus: „És adak néki az Ézsaiás próféta könyvét; és a könyvet feltárván, arra a helyre nyitja, ahol ez vala írva: Az Úrnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szeméinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét” (Lk 4:17-19).

A tudomány mögött álló áltudomány

John Higgs „Furcsább, mint képzelnénk” című könyvében bemutat néhány fontos momentumot a huszadik század nagy tudományos felfedezéseiről és a mögöttük álló okkult befolyásról.

Az okkult elméletek híve, Alaister Crowley 1904-ben írt (pontosan tollba mondott) egy könyvet, amit állítása szerint tulajdonképpen „egy az embernél sokkal intelligensebb, kifinomultabb és felsőbbrendű hatalommal rendelkező lénytől” kapott (Higgs, 73). Az Aiwass nevet viselő furcsa lény az őrangyala. Feleségével, Roséval együtt Kairóba utaznak, ahol az asszony azt állítja, hogy elkezdett üzeneteket kapni Horus istenségtől, noha sosem érdekelte őt az egyiptomi vallás. Crowley meg akar bizonyosodni a különleges kommunikáció valóságáról, ezért a feleségét elviszi a boulaqi múzeumba. Megtekintenek néhány Horus-szobrot, de egyik sem hasonlított a látomásban látotthoz. Az egyik emeleti helyiségben azonban rátalálnak egy a 26. dinasztia idejéből származó Horus-szoborra, amely a kiállítási tárgyak lajstromán a 666-os számot viseli. Crowley számára meghatározó volt ez a pillanat. Ekkor vette fel a „Fenevad 666” nevet. Ez az okkult tudományokkal foglalkozó személy később mély hatást gyakorolt egy olyan tudósra, aki a későbbiekben az amerikai űrkutatás történetének meghatározó alakjává vált.

Marvel Parsons odavolt a tudományos-fantasztikus irodalomért. Miközben a tudósok azt állították, hogy képtelenség olyan rakétát építeni, amely eljuthat a Holdra, Parsons számára ez nem tűnt megoldhatatlan feladatnak. Jules Verne „Utazás a Holdra” című könyvéből ihletődve

**KÖZEL
A VÉG
MUGUREL
ASAFTETI**

**FELVETŐDIK A KÜLÖNÖSEN
FONTOS KÉRDÉS: TÉNY-
LEG VALÓS VESZÉLLEL,
VAGY CSAK POLITIKAI
SZÓCSATÁROZÁSSAL
ÁLLUNK SZEMBEN?**

képzelőereje konkrét projektek felé terelődött. Az amerikai szakemberek megvalósíthatatlannak ítélték a feladatot, hogy olyan rakétát építsenek, amely kijuthat az űrbe. Nem így Parsons, aki arról álmodozott, hogy mindez hamarosan megvalósítható lesz. A zseniális intelligenciával megáldott fiatalembernek köszönhetünk szinte mindent, amit ma a rakéták szilárd üzemanyagáról tudunk. Társalapítóként vett részt a Jet Propulsion Laboratory, valamint az Aerojet cégek létrejöttében, ami végül a NASA megjelenéséhez vezetett, amit különben az 1936-os haloween alkalmából alapítottak meg. A világ legismertebb űrkutatói ügynökségét az okkult tudományok egyik követője alapította, amit nehezen fogadnak el a tudomány hívei, de ami azt is mutatja, hogy milyen képlékeny hár húzódik a tudomány és a mágia között, illetve milyen mértékű befolyást gyakorolhatnak a démonok a tudományra.

Parsons már fiatalon Antikrisztusnak nevezte magát. Alig 13 éves volt, amikor először idézte meg Sátánt. Olyan szexuális praktikákra vetemedett, amiket jobb, ha meg sem említünk. Megtagadta és gyűlölte vér szerinti apját, és helyette Crowleyt választotta apjául, akivel a második világháború elején találkozott. A háború után teljes mértékben az okkult tudományoknak szentelte életét. Nagy terve az volt, hogy elpusztítsa az egész világot. Ehhez azonban kevésnek bizonyult az általa készített rakéta. Szerinte szükség volt arra is, hogy a világot betöltse a sötét oldalhoz tartozó Babalon nevezetű hölgyistennek, vagy Babilon Paráznájának a hatalma. Ennek érdekében különböző praktikák által megpróbálta ezt a sötét hatalmat kinyilatkoztatni a világnak.

Állítása szerint ez a projekt egyedül akkor fog megvalósulni, ha hét kerek éven át Babalon-szertartások zajlanak az országban, és ha ezen időszak lejártával ő, Parsons még életben lesz. Ebben az esetben a hatalmas Babalon megjelenik, és uralma alá hajtja az egész világot. Csakhogy egyik okkultista társa azzal a szörnyű hírrel állt elő, hogy Babalon a tekintetével fogja elpusztítani őt. 1952-ben Parsons házát hatalmas robbanás rázta meg, amit négy kilométeres távolságból is hallani lehetett. A robbanás leszákította az álkapcsát, kitépte a jobb karját, amit különben sosem találtak meg. Ennek ellenére még életben volt, amikor a szomszédok rátaláltak. 37 perccel később azonban meghalt, s utolsó szavai ezek voltak: „Még nem végeztem”.

A háború mögött álló háború

Németországban lázasan keresték a „végső megoldást”. Egyet a zsidók, s egyet a világ többi része számára. Az utóbbival kapcsolatban a németeknek volt egy tudósuk, von Braun, aki olyan 320 kilométeres hatótávolságú rakétát tervezett, amit a szövetségesek légelhárítása nem tud megsemmisíteni. Kezdetben Hitler vonakodott, mert nem hitte, hogy ez egyáltalán lehetséges. Csak a háború vége felé kezdte elhinni, miután megnézte a rakétákról

készült filmet. A V-2-es rakéta projektet azután engedélyezte, hogy lehetőséget kapott egy 70 kilométeres földalatti alagúthálózat használatára, amit foglyokkal készítettek el. Az alagútrendszerben több mint 20.000 fogoly vesztette életét. Sokan éhen haltak, különböző betegségek miatt vesztették életüket, vagy pedig kivégezték őket. Általában kiválasztottak 12 foglyot, akiket felakasztottak, a holttesteiket pedig napokig a kötélre hagyták. A háború végén szörnyű látvány és az oszlásnak indult holttestekből áradó elviselhetetlen bűz fogadta az alagúttrendszert felfedező szövetségeseket.

Németországtól keletre egy másik érdekes történet bontakozott ki. Sztálin rájött, hogy ha nem vesz részt a rakéta versenyben, az amerikaiak eltörlik a Szovjetuniót a föld felszínéről. Egyedüli megoldásnak az tűnt, ha olyan fegyvert készít, amely egyensúlyba helyezi a világ erőviszonyait. Az oroszoknak is megvolt az emberük, és ennek a történetnek is megvan a maga iróniája. Serghei Koroljovot, a fiatal rakétamérnököt szabotázzsal vádolták meg, és a szibériai Kolima lágerbe deportálták. Közben a foglyok körülötte sorra elhullottak, a folyton bántalmazott, fogait elvesztő, törött állkapcsú Koroljov csodával határos módon túlélte a tortúrát. Eközben a kremli vezetésben történt néhány változás, és az események nyomása miatt az orosz hatóságok újrazvizsgálták néhány deportált dossziéját, közöttük a Koroljovét is.

A tárgyalás végett minél előbb Moszkvába kellett jutnia. Az utazása igazi kalandnak bizonyult. Kénytelen volt eladnia a zubbonyát, ezért a –50 fokos hidegben csak vékony ruhái maradtak. Ügyét újratárgyalták, és az eredeti tíz év helyett nyolc évre csökkentették a büntetését. Néhány fontos személyiség befolyására az értelmiségieknek fenntartott börtönbe került, majd nemsokára újra bekapcsolódott a szovjet űrkutatói programba.

Az oroszoknak sikerült megszerezniük a von Braun által készített V-2-es rakéta program néhány vázlatát, amit Koroljov zseniálisan kiegészített, sőt, javított rajtuk.

Végül tegyük fel újból a kérdést: Fennáll-e napjainkban is egy nukleáris támadás kockázata? Talán helyesebb lenne nem azt kérdezni, hogy fogják-e használni, hanem, hogy mikor, hiszen az emberiség már használta az atombombát. Erre emlékeztet bennünket Hiroshima. Másodszorban pedig minden attól függ, hogy ki tartja ellenőrzése alatt ezeket a fegyvereket. De talán még fontosabb tudni, hogy ki tartja ellenőrzése alatt ezeknek az embereknek az elméjét. Honnan merítenek ihletet? Okkult és spiritiszta könyvekből, vagy a Bibliából? Aiwastól kapják a látomásait, vagy Jehovától? Milyen lelkek vezérlik őket? A huszadik és huszonegyedik század történelme és a világ nagyhatalmai között újjáéledt háborúskodás azt igazolja, hogy a visszazámlálás elkezdődött és a végéhez közeledik: elérkeztünk a végek végéhez. ■

A 2023-AS TANÉV VÉGZŐSEINEK ÉVZÁRÓ ÜNNEPÉLYE A CERNICAI ADVENTUS EGYETEMEN

Június 18-án az Adventus Egyetem ünneplőbe öltözve fogadta a 2023-as évfolyam végzőseit. Az ünnepség 10 órakor kezdődött George Şchiopu káplán üdvözlő szavaival és Adrian Petre lelkipásztor imájával. A program a Georgel Pirlitu lelkipásztor, az Unió titkára által vezetett áhítattal folytatódott, az ezt követő zenei pillanatok után pedig a cernicai „Dr. Luca” Posztilíceum és az Adventus Egyetem végzőseinek bemutatása következett. Dr. Laurenţiu Moţ rektor igehirdetése után felolvasták a küldetésnyilatkozatot, majd Marius Andrei, az Unió Lelkészi Osztályának titkára odaszentelődési imát mondott. Az egyetem imatermében tartott rendezvény köszönetnyilvánításokkal, majd a tanárok, szülők, családtagok és barátok üdvözlésével, végül pedig jókívánságokkal és fényképezéssel ért véget.

A végzősök idej nemzedéke Ézsaiás 43:1 versének üzenetét választotta mottójául: „*Neveden hívtalak téged!*” A terembe való megérkezéstől egészen az ünnepség végén készült csoportképig az esemény minden pillanata egyedi és mély tapasztalat volt a résztvevők számára, különösen a diákok, a szülők és a tanárok számára. Ezt igazolja néhányuk nyilatkozata is.

„Öröm számunkra, hogy bár ez a végzős nemzedék nehéz körülmények között, távoktatásban kezdte el tanulmányait, mégis sikerült felzárkóznia és leküzdenie a pandémiás időszakkal járó hátrányokat. Reméljük, hogy szép eredményeket érnek el a vizsgákon, de főleg azt kívánjuk számukra, hogy Isten vezesse őket ezután is az életben. Örülünk annak, hogy közülük néhányan itt folytatják tanulmányaikat az idén ősztől induló mesteri fokozatos képzésben. Készülünk megfelelőképpen fogadni őket és azokat az első éves diákokat, akik az ősztől csatlakoznak az egyetemünk által nyújtott képzési programokhoz. Megköszönjük a szülőknek, hogy bíztak bennünk, mellettünk álltak és támogatták gyermekeiket. Biztosak vagyunk benne, hogy mindez nagymértéken hozzájárult ahhoz, ami ma itt történt. Isten áldja meg őket!”

dr. Roxana Paraschiv, egyetemi dékán

„Abban az előjogban volt részem, hogy a szociális gondozói szakon tanuló diákok évirányító tanára lehettem. Ez egy különleges végzős nemzedék. Meghatódok, ha arra gondolok, hogy a járvány kezdeti szakaszában kezdtek a tanulmányaikat, és számos szakmai, családi, egészségügyi és akadémiai kihívással szembesültek, mivel párhuzamosan kellett további tanulmányi programokon is részt venniük, mégis mindannyiuknak sikerült kellő időt és energiát fordítaniuk arra, hogy végigjárják a szociális gondozói szak kihívásokkal teli tanfolyamait. Mi több, máris szakmai lehetőségek sokasága áll a legtöbbször rendelkezésére. Minden diákunknak lehetősége volt olyan területen szakmai gyakorlatot végezni, amelyet fontosnak tartott, és a legtöbbször közülük jelenleg is már dolgoznak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok érdekében.”

dr. Flavia Iosub Cračană, lektor

„Három szép év telt el, amely idő alatt nagyra értékelttem minden választ a tanárain részéről, még jobban megismerhettem önmagam, és szorosabbra fűzhettem a kapcsolatomat a családommal. Mindaz, amit itt elsa-

**KÜLDJ EL
ENGYEMET!
EMANUEL
SALAGEAN**

játítottam, egy lépéssel közelebb visz ahhoz, amit a továbbiakban végezni szeretnék, hiszen valóban szenvedélyem az emberekkel dolgozni. Alig várom már a pillanatot, amikor diplomával a kezemben munkát kereshetek a szociális gondozás terén, és engedhetem, hogy Isten dolgozzon tovább az életemben. Nem tudom, hogy miért hívott ide engem, de sok szép ta-

pasztalatot szereztem, és tudom, hogy terve van velem, és én szeretnék eleget tenni az elvárásainak.”

Daniela Moisoiu, szociális gondozói szak

„Már kezdettől fogva lelkesített a gondolat, hogy egy ilyen szép egyetemre járhatok. Amikor először vettem részt az egyetemi nyílt napokon, azonnal megtetszett ez a hely. Aztán ide jöttem tanulni, és az Úr segítségével most itt állok a tanulmányaim végén. Nagyon sok olyan pillanatot éltem itt át, amit sosem fogok elfelejteni. Megemlíthetem azokat a találkozásokat, amiket egyetemi társaimmal együtt szerveztünk, mint ahogy a kirándulásokat is, de számomra a legszebb emlék a Gyermekváros marad. A lelkem számára fontos volt ez a projekt, és köszönöm Istennek, hogy a társaimmal, a tanárokkal, az egyetemmel, az Adventus Egyesülettel, és további személyekkel és intézményekkel karöltve sikeresen megszervezhettük ezt az eseményt. Nyugodt szívvel ajánlom az Adventus Egyetemet, annak minden képzési programját, tekintettel arra, hogy én a teológiai képzés mellett a szociális gondozói szakot is elvégeztem. Örömmre szolgál, hogy olyan testvérek, barátok és társak vesznek körül, akikről tudom, hogy mellettem állnak, és készek akár a kenyérüket is megosztani velem. Ez egy gyönyörű hely!”

Földvári Dániel, pasztorálteológia szak

„Az Adventus Egyetemen töltött évek szépen és gyorsan teltek, nem számítottam rá, hogy ilyen hamar elrepülnek. Hálát adok Istennek minden itt töltött pillanatért, mivel ez az idő nagyon nagy hatással volt rám. Az itt átélt tapasztalatomat egyetlen szóban is megfogalmazhatnám: „átalakulás”. Továbbá elmondhatom a többi évfolyamon tanuló társamnak, hogy jól választottak, amikor az Adventus Egyetemre jöttek, és azt kívánom nekik, hogy legyenek nagyon boldogok, és Isten áldja meg őket az életben.”

Grația Șorea, óvodai és elemi iskolai pedagógia szak

„A Dr. Luca Egészségügyi Posztliceumban töltött évek tele voltak érzelmmel, sok emberrel kötöttem itt barátságot. Különleges emberekkel találkoztam, néha a pályám felfele ívelt, máskor pedig lefele, de az Úr mindig velem volt, ami hatalmas megnyugvás számomra. Különleges alkalmakat éltem itt át, mégis az évszázó ünnepe volt a legszebb pillanat, hiszen itt lehettek a családtagjaim és a barátaim. Könnyekig meghatódtam. Mindenkinek ajánlom ezt a helyet, mivel keresztény értékeket képvisel, és biztos vagyok benne, hogy az Adventust választó fiatalok mind értelmileg, mind lelkileg sokat fejlődnek majd.”

Geanina Ilie, „Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceum

„Nem volt nehéz elengedni a lányunkat az Adventus Egyetemre, mivel korábban már ide járt a fiunk is, és nagyon elégedettek voltunk a fejlődésével. Hasonlóképpen elégedettek vagyunk a lányunkkal is, hiszen most a tanulmányai végén örülünk az életé-

ben tapasztalt változásoknak. Ezt a tapasztalatot átmodtuk neki, ami végül nem otthon, hanem itt teljesedett be. Az utóbbi időben egyre érettebbé vált, szinte rá sem ismerek. Azt gondolom, hogy sokat számított mindaz, amit a családban kapott, de az is meghatározó volt, ami itt történt. Ha fiatal lennék, és most kellene egyetemet választanom, én is ide jönnék tanulni, mert nagyon tetszik a kampusz, és különösen a tanárokkal, a tanuló társakkal és a személyzettel való közösség. Melegen ajánlom mindenkinek az Adventus Egyetemet, mivel ez az intézmény nemcsak az akadémiai képzésre figyel, amely követelménynek különben magas szinten tesz eleget, hanem hangsúlyt fektet a lelki oldalra, valamint az életre és a mennyre való felkészítésre is. Ezt nagyon fontosnak tartom, főleg azért, mert innen ifjak indulnak ki az életbe. Ennek értelmében szeretnék köszönetet mondani a tanároknak, és azt kívánom, hogy ezt az utat járják továbbra is, értsék meg a jövőbeli diákjaik szükségleteit, és segítsék őket felnőni, de első sorban még jobban megismerni az Úr Jézust.”

Paulin Florea, szülő

Amióta az Adventus Egyetem 1994-ben megnyitotta kapuit, a több mint 1800 végzett diák számára nagyon sok évzáró ünnepséget szerveztünk. A 2023-as tanév végzősei az előző nemzedékekhez hasonlóan elhatározták, hogy az isteni hívásra válaszolva képviselni fogják Istent, és dolgozni fognak az Úrért. A tanulmányi évek alatt szerzett tapasztalatok meggyőzték őket arról, hogy Istennel bármi lehetséges. Most újabb ifjak a sor, hogy felfedezzék ezt a valóságot. Akik érdeklődnek a cernicai adventista egyetem oktatási programjai iránt, az Adventus Egyetem hivatalos oldalán tájékozódhatnak: <https://uadventus.ro/anunturi/sesiune-de-admitere-la-universitatea-adventus-din-cernica-vara-2023/>. A „Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceum oktatási programja felől érdeklődők a <https://uadventus.ro/anunturi/sesiune-de-admitere-la-scoala-postlicea-la-sanitara-dr-luca-din-cernica-2/> honlapon, vagy telefonon a 0744 68 51 23-es (egyetem) számon, illetve a posztliceum 0744 15 77 23-as telefonszámán tájékozódhatnak. ■

Emanuel Sălăgean, lelkipásztor, az Adventus Egyetem kommunikációs és közkapcsolatokért felelős igazgatója

EGY HELY TÖRTÉNETE – LABIRINT 116 (VIII)

Miután a nyomdát államosították és az adventista irodalmat betiltották, úgy tűnt, hogy az egyház kiadói tevékenysége a „halál árnyékának völgyébe” érkezett. Ebben az időszakban csak a *Curierul Adventist* folyóirat jelenhetett meg.

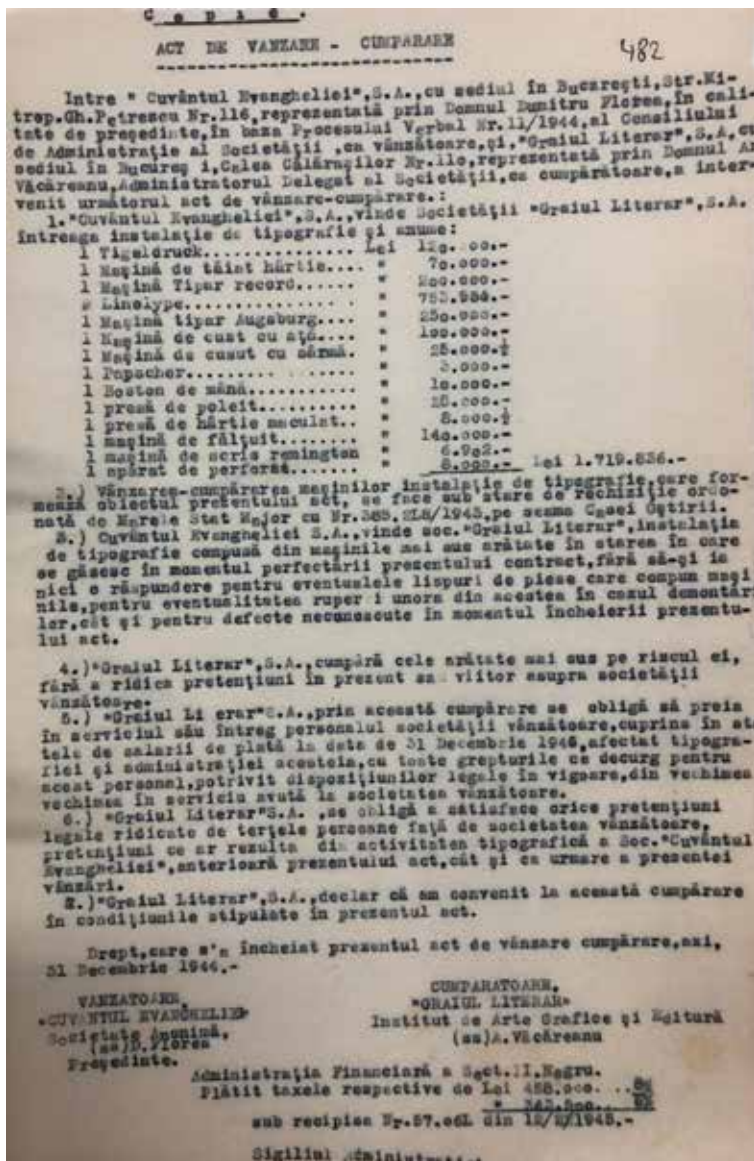
Az Unió egyik minisztériumhoz intézett beadványában olvasható: „Az Adventista Egyház 1949. január 1-jétől kezdődően csak a *Curierul Adventist* folyóiratot adhatta ki, amennyiben azt előtte két példányban is bemutatta a Nyilvántartási Igazgatóságnak.”¹ A folyó-

irat egy „szerkesztőbizottság” irányítása alatt jelent meg, amelynek felelős szerkesztője Arthur Văcăreanu volt.

A Sajtó- és Nyomtatványok Igazgatóság 1950. március 6-án közölte, hogy engedélyezi „a *Curierul Adventist* folyóirat havonkénti megjelenését 16 oldalas kivitelben, 6000-es példányszámban”.² Furcsa mód a márciusi szám csupán 4 oldalon jelenhetett meg, volt benne egy rövidebb cikk Jákobról és Ézsauról, egy másik Ábrahámról, és végül öt szombatiskolai tanulmány. Biztosan megszorodott a lelke azoknak, akiknek ebben a formátumban kellett megszerkeszteniük a folyóiratot, de mennyire megdöbbenhette mindez az olvasókat, akik bőséges lelki tartalomhoz voltak szokva!

Egyre nehezebb idők következtek. Abban az évben egyes számokat csak két oldalon lehetett megjelentetni, ezért a lap csak öt lerövidített tanulmányt tartalmazhatott román nyelven, aztán felváltva magyar és német nyelven is. Mindezek mellett dicséretre méltó, hogy a folyóirat nem szűnt meg teljesen, ami abban az időben azt igazolta, hogy a Romániai Adventista Egyház él, és a rendkívül nehéz körülmények közepette is öröködik az egyház tanításai, valamint az Istenbe, szeretetébe és hatalmába vetett hit lángja fölött.

A Labirint 116. szám alatt székelő „Graiul Literar” Nyomdában utoljára 1950 novemberében nyomtattak *Curierul Adventist* folyóiratot, amely ezek után a Brezoianu utcában működő Nyomdai Üzemben készülhetett. A *Curierul Adventist* az 1950–1955-ös időszakban gyakorlatilag csupán egy kis szórólap volt, ami a szombatiskolai tanulmányok román, német és magyar nyelvű változatait tartalmazta. Sokatmondó a megnevezés is, ami alatt 1950 decemberében megjelent: „Buletinul Adventist”, ami különben egyedi esetnek számított a kiadvány történelme során. A lap olyan című és tartalmú cikkeket is közölt, amelyeknek semmi közük nem volt az egyház életéhez: „Évszakos munkálatok”; „A béke lángja”; „Bányásznap”; „A növényi kultúrák harmadik és negyedik kapálása”; „A nagy napok gyönyörűsége”; „Az időben és hozzáértéssel elvégzett vetés, valamint az ország jóléte”, stb. Igaz, hogy feltűnt néhány vallásos jellegű írás is, és időnként még költemé-

CONTRACT DIRECT Nr. 61

Intre :
 Intreprinderea Poligrafică Nr. 2 — Intreprindere Industrială de Stat — cu sediul în București,
 Str. Hristian, 23—25, Raionul Gh. Gheorghiu Dej, telefon 3.30.10, reprezentat prin
Tov. Gavrilăscu Dumitru

în baza Decretului Nr. 653/952 denumit în cuprinsul
 acestui contract „Furnizorul”, pe de o parte, și
UNIUNSA CONF. A CULTULUI ADVENTIST DIN ZIUA 7-a DIN R.P.R.
 cu sediul în
 Str. **Mitr. Gh. Petrescu** Nr. 116, Raion **T. Vladimirescu** 34561, telefon _____, adresa telegrafică _____
 reprezentat prin
Tov. Arthur Văcăreanu
 în baza

demonstră în cuprinsul acestui contract „Beneficiarul”, pe de altă parte, a intervenit urential contract direct;
 Art. 1. — Beneficiarul se obligă a preda, spre executare, în cursul **6.1955** lucrări poligrafice în cantitățile specificate în art. 2 și stabilite conform repartițiilor Dit. G-rale EP.D., iar furnizorul se obligă să le execute.
 Art. 2. — Feițele lucrărilor și cantitățile care fac obiectul prezentei contract sunt:
 Ziarul „Curierul Adventist” cu apariția lunară (12 numere) în 4 paggizi, format 31x43 cm. tipar plane, exemplare în limba română 16.500, în l. maghiară 3500, în limba germană 500.
 Memoriul pentru culere va fi adus cu 30 zile înainte de apariție.
 Corectările în termen de 48 ore dela primire
 Clisee sincografice pentru anul 1953, circa 6000 cm.p.
 Materialul pentru sincografie va fi dat odată cu memoriul
 Termenul de apariție va fi la 27 ale fiecărei luni.

INTREPRINDEREA POLIGRAFICA Nr. 1
 BUCURESTI
 STR. GHIOGRU ALEXANDRESCU, 93
 TELEFON: 1.828

Către
 Cultul Creptin Adventist din ziua 7-a din
 R.P.R. — Uniunea de Conferințe
 Str. **Mitropolitul Gheorghe Petrescu** Nr. 116
 Localitatea **București**
 Raion _____

Referindu-se la Comanda Dv. Nr. 547 / 6.XI 1953
 Că. nr. 6994 și în conformitate cu dispozițiile art. 8 din H. C. M. Nr. 524/1951,
 publicată în Buletinul Oficial Nr. 70/951, și înaintăm alăturat contractul Nr. 309 / 1953
 referitor la **Galaxiara de perete**
 în două exemplare, termene, rugându-vă să ne restituiți unul din ele semnat de Dvs., în termen
 de cel mult 5 (cinci) zile dela primirea prezentei adrese.
 Anexăm copie depe prezenta adresă, rugându-vă să o restituiți semnată și datată.

INTREPRINDEREA POLIGRAFICA Nr. 1
 RESPONSABILE CONTRACTE.

51 23

Tab. nominal
 cu Comunități și persoanele abilitate la Curierul Adventist pe 1953.

Comunitatea	Numărul abilitaților	Numele și numele abilitaților	Adresa	Comunități abilitate	Com. C. C. C.	Com. R. C. C.	Com. P. C. C.
1. TR-SEVERIN	5 abnt.	Comunitatea A. A. Popescu A. C. Popescu A. C. Popescu A. C. Popescu A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
2. CLOJANI	2 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
3. CORCOVA	2 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
4. LANCEU	1 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
5. LUMBAIA	1 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
6. MIJARCA	2 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
7. ROȘIORI	2 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
8. SIMIAN	2 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
9. PASTOR	1 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
10. MIȘCĂRI	1 abnt.	Comunitatea A. C. Popescu	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6
Total	19 abnt.						

Pastor _____
 Misionar _____

nyeket is közöltek. A szerkesztőbizottság 1951-ben a következő személyekből állt: Dumitru Florea, Petre Paulini, Vasile Florescu, Arthur Văcăreanu, Ioan Bătrâna, Gheorghe Indricău.³

Bár a helyzet reménytelennek tűnt, az Unió bizottsága 1951 szeptemberében elhatározta, hogy a folyóirat nyomtatása mellett a következő évre falinaptárt is kiad, amely tartalmazza a reggeli dicséret igezsakaszait. A terv megvalósítása érdekében bizottságot hoztak létre.⁴ Nincs tudomásunk arról, hogy sikerült-e megjelentetni ezt a falinaptárt, viszont egy 1953-ban kelt átiratban a bukaresti Nyomdai Üzem elküldte a Heted-napi Adventista Egyháznak az 1953/309-es számú szerződést, amin a „falinaptárok nyomtatása” megjegyzés is szerepel.⁵

**ISTENI VEZETÉS
 LEONIDA GHIOALDA**

**LABIRINT 116 –
 A HELY, AHOL KÖZEL
 SZÁZ ÉVEN ÁT
 TAPASZTALHATTUK
 ISTEN VEZETÉSÉT.**

A 2. számú Állami Nyomdával és az Unió közt 1953-ban kötött szerződésből az derül ki (az Uniót Arthur Văcăreanu képviselte), hogy a folyóirat lényegében újság volt: „A Curierul Adventist újság havonta jelenik meg 4 oldalon, 31 × 43 centiméteres formátumban, román nyelven 16.500-as, magyar nyelven 3.500-as, német nyelven pedig 500-as példányszámban.”⁶

A Vallásügyi Minisztérium 1954 februárjában felszólította az Uniót, hogy nevezzen ki egy szerkesztőbizottságot és egy felelős szerkesztőt.⁷ Ennek kapcsán született meg a döntés, hogy továbbra is Vasile Florescu lássa el a felelős szerkesztői feladatokat, a szerkesztőbizottságot pedig a következő személyek alkották: Vasile Florescu, Dumitru Florea, Ioan Bătrâna, Gheorghe Indricău, Otto Hermann, Nicușor Ghițescu és Mihail Manea.⁸

Az 1955. július 3-án tartott választások nyomán személyi változások történtek az Unió bizottságában, szeptemberben pedig a következő határozatok születtek az egyház folyóiratára vonatkozóan: Gheorghe Graur szombatiszkolai tanácsadó látja el a felelős szerkesztői feladatokat; a folyóirat havonta 16 oldalon jelenik meg; tartalmazza E. G. White *Jézus élete* című könyvének kivonatait, továbbá olyan cikkeket, amelyek jótékonyági munkára buzdítanak; az első számban megjelenik az Unió közgyűléséről szóló jelentés; a következő kiadásokban megjelenő cikkek pedig a következő arányban oszlanak meg – egyharmad az Unióé, kétharmad az egyházterületeké.⁹ Ennek értelmében az 1956-ban megjelenő első számot

már a megújult külsővel adták ki. Ettől kezdve alaposan dokumentált, sajátosan adventista cikkek jelentek meg, költeményekkel és az egyház életéről szóló beszámolókkal „fűszerezve”.

1958-ban a Labirint 116. szám alatt dolgozókat megdöbentette a hír, miszerint feljelentések nyomán letartóztatták az egyház kiadványaiért felelős személyeket, többek között Gheorghe Graur testvért is. A pénzügyi csalással vádolt testvérek közül az Unió elnökét, Ștefan Năilescu és Arthur Văcăreanu kincstárnokot tíz év börtönbüntetésre ítélték. Az Uniónál előállt személyi változások következtében Dumitru Popa, aki már 1957-től a *Curierul Adventist* külső munkatársa volt, segédszerkesztői kinevezést kapott, egy idő után pedig szerkesztőségi titkárként, majd 1962-től kezdődően 32 éven át 1993-ig a folyóirat szerkesztőjeként tevékenykedett. A szerkesztőbizottságot a következő személyek alkották: Pavel Crișan, Ioan Tachici, Ioan Dănețiu, Constantin Alexe és Dumitru Popa.¹⁰

A folyóirat éveken keresztül az egyetlen eszköz volt, amely által nyilvánosan kifejezhetőek voltak az adventizmus céljai, s amely által fent lehetett tartani a Romániai Adventista Egyház szervezeti és doktrináris egységét. A kiadvány kéthavonta jelent meg, számonként 24 oldalon, viszont a Vallásügyi Minisztérium részéről kemény cenzúrának volt alávetve. Noha a példányszám túl kevésnek bizonyult az akkori igényekhez képest, a folyóiratot várva várták és olvasták tagjaink, mivel lapjain megtalálhatták mind a tantételeket, mind a keresztény élet gyakorlati vetületeit érintő cikkeket.

A *Curierul Adventist* mellett évente nyomtatásra került a falinaptár, amely a reggeli áhítatok igeszakaszait is tartalmazta. A naptár 3000-es példányszámban készült román nyelven, és ehhez adódott hozzá 1968-ban az 500-as példányszámban megjelenő magyar nyelvű naptár. Az 1971-es évvel kezdődően próbálkozások történtek egy határidőnapló kiadására is 1000-es példányszámban. A falinaptár példányszáma 1975-ben elérte az 5000-et román nyelven, a magyar nyelvű naptárat pedig továbbra is 500 példányban nyomtatták.¹¹

Az 1970-ben megjelenő utolsó számmal kezdődően a *Curierul Adventist* tartalmazta a szombatiskolai tanulmányokat is, de néhány évvel később a tanulmányok már külön kiadásban jelenhettek meg.¹² A folyóirat továbbra is a Vallási Ügyosztály engedélyével jelenhettek meg, viszont

nem az igényeknek megfelelő példányszámban. Az Unió azt közölte a Bukaresti Egyházterülettel 1971-ben, hogy az egyházterület 16.455 tagjának csupán 1.048 *Curierul Adventist* folyóirat jut, ami 15,7 tagot jelent példányszámonként.¹³ A példányszámok korlátozása azt eredményezte, hogy a folyóiratot hatalmas kockázatok vállalása mellett kezdték el sokszorosítani a testvérek. A megszorítások ellenére, az 1975-ös év 9. és 10. összevont számának borítóját először sikerült színesben kinyomtatni, ami abban az időben hatalmas előrelépésnek számított.

Hosszú és keserves, megszorításokkal telt évek után 1977-ben jelenhettek meg első ízben adventista publicisztikai tanulmányok *Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului (Isten Fia és ember Fia)* címmel, Dumitru Popa irányítása alatt. Ezzel mintegy megnyílt az út újabb könyvek kiadása előtt: Ellen G. White *Jézushoz vezető út és Krisztus példázatai* című könyveinek román nyelvű változatai 1980-ban, majd a következő évben a *Jézus élete és A nagy küzdelem*. 1982-ben jelenhettek meg Dumitru Popa *Epistola către Evrei (A Zsidókhöz írt levél)*, 1987-ben pedig Ellen G. White *Figuri din istoria biblică a Vechiului Testament* című könyve.¹⁴ Ezenkívül kiadásra került a Bukaresti Adventista Teológiai Szeminárium néhány kurzusa is. Ebben az időszakban szerkesztőségi titkárként dolgozott Octavian Coconcea (1981–1991) és Ștefan Bratoșin (1986–1987). 1985-ben a szerkesztőségi bizottságot a következő személyek alkották: Dumitru Popa, Nelu Dumitrescu, Nicolae Popescu, Adrian Bocăneanu, Apostol Chelbegeanu és Gyéresi József.¹⁵

Az Unió 1985 júniusában áthelyezéssel alkalmazta Constantin Comorașu szakképzett nyomdászt, akinek a rendelkezésére bocsátott egy japán nyomdagépet, amit a gyülekezeti épület alagsorában, Ioan Dănețiu testvér

korábbi lakásának a helyén állítottak üzembe. Ezen a helyen kis példányszámú kiadványok kerültek nyomtatásra, mint a Dumitru Popa által szerkesztett *Manualul comunității (Gyülekezeti kézikönyv)* és az *Organizația Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea (A Hetednapos Adventista Egyház szervezete)*. Itt készültek továbbá a szombatiskolai tanulmányok, valamint egyes kottás énekeskönyvek.

Csak hogy egyre sűrűbbé váltak a lebontással való fenyegetőzések, ezért a kiadóhivatalt és a nyomdai felszereléseket elköltöztették a Labirint 116. szám alá. Ennek nyomán 1988-ban a *Curierul Adventist* impresszumában már új postai cím jelent meg: Plantelor utca 12. szám. Ide költözött az Unió székháza is. Következésképpen a kiadványok és az egyházi szolgálatok kapcsolata a Labirint 116-tal egy rövid időre megszűnt.

Ezután jött az 1989-es Forradalom. Azonnal tervek készültek az adventista kiadói tevékenység fellendítésére vonatkozóan. Az Unió bizottsága elhatározta, hogy 1990. január 1-jétől kezdve előfizetéses rendszerben ter-

jeszti az immár havonta megjelenő *Curierul Adventist* folyóiratot, továbbá növeli a kiadott példányszámot a szombatiskolai tanulmányok, valamint Ellen G. White *Proféták és királyok* című könyvének román nyelvű kiadásában.¹⁶ Fél évszázados kényszerűznet után újból megjelenhetett a *Semnele Timpului (Idők jelei)* c. folyóirat.¹⁷

1990 júniusától kezdve Forray Lázár felelt a kiadványokért. Testvérünk személyesen szerzett be egy nyomdagépet, és különleges erőfeszítéseket tett a romániai kiadói munka fellendítése érdekében. Labirint 116. szám alatt 1991-ben munkálatok kezdődtek az új nyomda telepítésére, abban a helyiségben, ahol korábban is már működött. Kellemes meglepetés volt mindenki számára, amikor a padló alatt rátaláltak a régi nyomdagép alapzatára, amit aztán megerősítettek, hogy az Amerikából és Németországból ajándékba kapott gépek talpkőjéül szolgálhasson. 1992-től kezdődően, több mint 40 év szünet után nyomtattak újból adventista irodalmat a Labirint 116. szám alatt. Az első itt készült kiadvány Ellen G. White *Fii și fiuce ale lui Dumnezeu (Isten fiai és leányai)* című könyve volt.¹⁸

1993. március 3-án az Unió bizottsága elhatározta a „Cuvântul Evanghelic” Kiadó megalapítását. Az intézménynek Valeriu Petrescu lett az igazgatója, a nyomdai termelést pedig Dan Dumitru irányította.¹⁹ Egy hónappal később határozat született egy a nyomdát kiszolgáló raktárhelység kialakításáról a Labirint 116. szám alatt.²⁰ A következő évfolyam első számától kezdődően a *Curierul Adventist* impresszumában újra feltűnt a Labirint utca 116. szám, a szerkesztő pedig Adrian Bocăneanu volt. Ugyanazon év november 24-én az Unió bizottsága elhatározta „a kiadói és nyomdai tevékenység átszervezését és a Casa de Editură Viața și Sănătate elnevezésű kereskedelmi társaság megalapítását, melynek egyedüli tulajdonosa a Romániai Hetednapos Adventista Egyház.”²¹

Valeriu Petrescu igazgató bölcs és határozott vezetése alatt a kiadói munka fellendült, így a Labirint 116 újból azzá a helyé vált, ahonnan az egész országba elterjedtek a lelkiségről, egészségről és családi életéről szóló könyvek, gyermekkiadványok és evangelizációs anyagok. A könyv-
evangélista munka megszervezése nyomán az iroda-

lom terjesztése is fellendült, az egyházerületeknél pedig raktárak létesültek. Ennek köszönhetően 1996-ban már 22 könyv, 12 evangelizációs kiadvány, további 12 másik kiadvány, és 12 időszakos publikáció készült el összesen 111.152.400 oldalnyi anyagot kiteve.²² Ez az oldal-szám a NET 99-es evangelizációs kampány érdekében nyomtatott anyagoknak köszönhetően 1998-ra elérte a 243.216.908-at.²³ A 2000-es évben „a román társadalmat sújtó igen nehéz gazdasági körülmények közepette a Viața și Sănătate Kiadó azon kevés romániai kiadóhivatal közé tartozott, amelynek sikerült állami támogatás nélkül is talpon maradnia, s ennek köszönhetően eleget tehetett küldetésének, s az évet meglepően magas, 186.499.310 nyomtatott példányszámmal zárta.”²⁴

A *Curierul Adventist* folyóiratnak 2000-től kezdődően Aron Moldovan lett a főszerkesztője,²⁵ 2002-től Gabriel Dină,²⁶ 2009-től pedig Virgil Peicu.²⁷

2001-ben Paul Csaveanu lett a kiadó igazgatója,²⁸ aki tovább fejlesztette a tevékenységet. Egy 2005-ben, az Unió közgyűlésén elhangzott jelentés a következő adatokról számolt be: „Az utóbbi öt évben kiadónk több mint 1,3 millió, könyveket és folyóiratokat tartalmazó csomagot küldött szét az országba. Ha ennyi könyvet egymás mellé helyeznénk, 25 kilométer hosszú ösvényünk lenne, ami a világ legmagasabb hegycsúcsának a háromszorosa; és ha ezeknek a könyveknek a lapjait egymás mellé tenénk, az egyenlítő mentén megkerülhetnénk a Földet.”²⁹

2005-től Iacob Pop a kiadó igazgatója, aki tovább fejlesztette a könyvevangélista munkát, valamint a kiadványoknak a Sola Scriptura könyvesboltok általi terjesztését, új projekteket valósított meg, és ezáltal nemcsak mennyiségi, hanem minőségi szinten is növelte a tevékenységet. A nyomtatott oldalak száma 2007-ben meghaladta a 203.533.463-at, a 2008-ban beszerzett új gé-

peknek köszönhetően pedig ez a szám megkétszereződött, elérte a 446.893.203 oldalt.³⁰ A következő években a fejlődés tovább folytatódott.

Aztán elérkezett a 2011-es esztendő, amikor lebontásra került az épület, amelyben hosszú éveken keresztül működött az intézmény. A Viața și Sănătate Kiadónak szétszórtan kellett működnie különböző helyszíneken, míg 2012-ben felavatásra került az alig öt hónap alatt felépített új székhely Pantelimonban. Nem fogjuk elfelejteni a Labirint 116-ot, ahol Isten vezetését és áldásait élvezve a Romániai Adventista Egyház közel egy évszázadon át végezhette munkáját. ■

Leonida Ghioaldă, nyugdíjas lelképásztor

1. Az Unió archívuma: 29. dosszié, 329. lap.
2. Az Unió archívuma: 76. dosszié, 776. lap.
3. Az Unió archívuma: A3/134. dosszié, P.V. 23/1951. július 30.
4. Az Unió archívuma: 41. dosszié, 227. lap, P.V. 29/1951. szeptember 19.
5. Az Unió archívuma: 41. dosszié, 785. lap.
6. Az Unió archívuma: 41. dosszié, 730. lap.
7. Az Unió archívuma: 44. dosszié, 414. lap.
8. Az Unió archívuma: 41. dosszié, 58. lap, P.V. 8/1954. február 23.
9. Az Unió archívuma: A3/124. dosszié, P.V. 25/1955. szeptember 7.
10. *Curierul Adventist* 1–2/1962. szám, 3. o.
11. Az Unió archívuma: 173. dosszié, 6. lap.
12. Az Unió archívuma: 173. dosszié, 3. lap; 183. dosszié, 529. lap.
13. A Munténiai Egyházerület archívuma, 1971-es levelezési dosszié.
14. *Editura Viața și Sănătate – 25 de ani de activitate* – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2019, 37. o.
15. Az Unió archívuma: A3/187. dosszié, P.V. 33/1985. november 27.
16. Az Unió archívuma: A3/189. dosszié, P.V. 48/1989. december 26.
17. *Curierul Adventist*: 6/1990, 13. o.
18. *Editura Viața și Sănătate – 25 de ani de activitate* – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2019, 43. o.
19. Az Unió archívuma: 291. dosszié, 172. lap, P.V. 5/1993. március 3.
20. Az Unió archívuma: 291. dosszié, 185. lap, P.V. 10/1993. április 14.
21. *Curierul Adventist*: 12/1994, 10. o.; az Unió archívuma: 350. dosszié, 102. lap.
22. *Editura Viața și Sănătate – 25 de ani de activitate* – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2019, 49. o.
23. *Editura Viața și Sănătate – 25 de ani de activitate* – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2019, 51. o.
24. *Editura Viața și Sănătate – 25 de ani de activitate* – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2019, 53. o.
25. Az Unió archívuma: 424. dosszié, 3. lap, P.V., 2000. május 17.
26. *Curierul Adventist* : 9/2002, 1. o.
27. *Curierul Adventist*: 9/2009, 2. o.
28. *Curierul Adventist*: 7/2001, 24. o.
29. *Curierul Adventist*: 3/2005, 18. o.
30. *Editura Viața și Sănătate – 25 de ani de activitate* – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2019, 58–59. o.

A SZEMÉLYES KUTATÁS SZENTSÉGE

Értelmezők, látók és világtalanok

Néhány évvel ezelőtt abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy egy tévéstudióban – műsorkészítés alkalmával – együtt lehettem egy lelkésszel, aki azt állította, hogy Jelenések 13. fejezetének semmi köze a pápasághoz, és hogy a jövőben kiadandó vasárnap-törvénynek nincs reális alapja. A gondolat a posztadventizmus áramlatának gyümölcse. A mozgalom hívei teljesen elhatárolódnak történelmi gyökereinktől és főként attól a meggyőződéstől, hogy Ellen G. White a mi nemzedékünk számára is fontos üzeneteket közvetítő látnok volt.

A másik véglet az, ahol mi vagyunk, mégpedig szép számmal: nem szoktuk a magunk számára tanulmányozni a Bibliát, hanem inkább a már kész magyarázatokat részesítjük előnyben, amelyeket nem kell leellenőriznünk. Ebben az értelemben kezünk ügyében vannak White testvérnő ihletett írásai, amelyekről azt feltételezzük, hogy mindent tudnia kellett János apostol látomásairól.

János testvér helyesen írta le, amit látott, de jóval kevesebbet is értett meg belőle.¹ És úgy tűnik, kevésbé volt kíváncsi, mint Dániel testvér. Az előbbi szerény származású apostol volt, aki megelégedett azzal, ha halat eszik vacsorára. Az utóbbi azonban zsidó királyi családból származott, és híres bölcselőként öregedett meg a babiloni udvarban, akinek számot kellett adnia a világ bölcseinek és saját gyötrődő lelkiismeretének arról, ami kinyilatkoztatott számára. Mindketten értékes kijelentéseket és üzeneteket kaptak a tévedhetetlen Istentől.

Sem Dániel, sem János nem értett meg mindent a kapott kinyilatkoztatásokból. A történelmi visszatekintés előnyeit élvezve, nekünk megvan az az előjogunk, hogy sokkal jobban megértjük a próféciai kijelentéseket, mint azok, akik kapták.

Jó, de mi a helyzet Ellen White-tal?

Általában úgy viszonyulunk Ellen White-hoz, mint aki teljesen értett minden próféciaát, s az írásai Isten utolsó szava lenne a Szentírás értelmezésében. Következésképpen nem lenne szabad időt vesztegetnünk arra, ami Ellen White-nak nem lett kinyilatkoztatva, sőt, veszélyes lenne foglalkoznunk ezzel, egyenesen bűn.

Azonban, Ellen White egyetlen saját megjegyzést sem írt a Dániel és a Jelenések könyvéhez, hanem alkalman-

ként utalt azokra a próféciaakra, amelyek különleges jelentőséggel bírnak az adventista hitben. Ezeket hitünk többi úttörőitől vette át, és hozzáadódnak azok az információk, amelyekhez prófétanónk látomások útján jutott hozzá, s amelyek igazolták az úttörők biblia-kutatásának eredményeit.

Teológiai hozzájárulása Ellen White-nak a szöveg értelmezését illetően – azon túl, hogy egyet értett az úttörők állításaival – nincs². Még tovább menve: néhány úttörő értelmezésének ihletett jóváhagyása nem jelenti azt, hogy azok a magyarázatok tökéletesek lettek volna. Például, Ellen White azt mondta, hogy az 1843-as „próféciai térkép” isteni útmutatásra készült el. Csakhogy sem ő, sem a többi úttörő nem vállalta az összes, térképen szereplő adatot (Dániel 4. fejezetének „hét ideje”, amelynek időtartama 2520 év, Kr. e. 667-től Kr. u. 1843-ig)³. Itt megemlíthetjük azt az elvet, amelyet Ellen White is hangsúlyozott az isteni kinyilatkoztatás értelmére vonatkozóan: „A Bibliát azért adta Isten, hogy gyakorlati célokat szolgáljon.”⁴ Ellen White is gyakorlati célokat szolgált az írásaival.

Ha prófétanónk átadta volna nekünk a próféciaértéshez szükséges teljes világosságot, akkor miért bíztatott volna a Szentírás további kutatására, hogy még több világosságot kapjunk?

Új világosság? Miért ne!

Ellen White több cikkben is írt erről a kérdésről az adventista szerzőknek és szerkesztőknek. Kérlek, olvassátok el figyelmesen az alábbi idézeteket! Annak ellenére, hogy ezek a cikkek az 1888 utáni viták talaján, vagy a „mindennapi áldozat” és egyéb próféciai részletkérdések körüli összetűzések kontextusában fogantak meg, elvi szinten más bibliaértelmezési szituációkra is alkalmazhatók⁵:

A VISSZATEKINTÉS ELŐNYE FLORIN LAIU

SEM DÁNIEL, SEM JÁNOS NEM ÉRTETT MEG MINDENT A KAPOTT KINYILATKOZTATÁSOKBÓL. A TÖRTÉNELMI VISSZATEKINTÉS ELŐNYEIT ÉLVEZVE, NEKÜNK MEGVAN AZ AZ ELŐJOGUNK, HOGY SOKKAL JOBBAN MEGÉRTJÜK A PRÓFÉCIAI KIJELENTÉSEKET, MINT AZOK, AKIK KAPTÁK.

„Ne gondolkodjunk így: »Nálunk van a teljes igazság, tudjuk, hogy mik képezik hitünk tartóoszlopait, és megelégedhetünk ezekkel az ismeretekkel.«! Csakhogy az igazság halad előre, dinamikus, és nekünk ebben a megnövekedett, progresszív világosságban kell járnunk. Valaki ezt kérdezte tőlem: »White testvérnő, ön szerint az igazságot egyénileg kell értelmezni? Miért nem fogadhatnánk el azokat az igazi értelmezéseket, amelyeket mások gyűjtöttek össze számunkra? Miért ne bízunk ezekben a magyarázatokban? Elődeink megvizsgálták ezeket a témákat, minek megerősítettünk magunkat ezek további kutatásával? Biztosan ön is úgy gondolja, hogy akik feltárták előttünk az igazságot, Istentől ihletett emberek voltak.«

Nem merem kijelenteni, hogy azokat az embereket nem Isten ihlette, hiszen Krisztus vezet minket a teljes igazságban; de ha ihletésről van szó, annak teljes jelentésében, a válaszom az, hogy »nem«. [...] A végtelen erőben kellene bízunk. Isten már nagyon rég kijelentette ezt nekünk. Élő hitnek kell lennie a szívünkben, vágynunk kell a még több világosságra.

Farizeusi lelkület költözött a népbe, amely azt vallja, hogy hisz az utolsó időre vonatkozó igazságban. Elégedett azzal az állapottal, amelyben van: »Nálunk az igazság! Nincs más világosság Isten népe számára!«

Nem vagyunk biztonságban, amikor ilyen álláspontot képviselünk, és semmi mást nem fogadunk el azon kívül, mint amivel egyetértettünk, hogy igazság. Mindenikünknek személyesen, állhatatosan kutatnia kell a Szentírást. Le kell ásnunk az igazság után Isten Igéjének bányájában. [...]

Egyesek megkérdezték tőlem, hogy szerintem van-e még feltáratlan világosság Isten népe számára. Annyira bezártuk elménk ajtaját, hogy úgy tűnik, nem értjük, milyen rendkívüli munkája van Istennek számunkra. Egyre nagyobb világosságnak kell ránk áradnia.

Isten Igéje mindig új világosságban ragyog azoknak, akik közösségben élnek a Feddhetetlenség Napjával. Senki se vonja le azt a következtetést, hogy nincs több felfedezésre váró igazság számunkra. Az igazságot szorgalmasan, imalelkületben kereső hívó látni fogja, hogy Isten Igéjéből mindig új és értékes sugarak törnek elő. Még sok az eltékozolt drágakő, amelyet össze kell gyűjteni, hogy Isten maradék népének tulajdonába kerüljön.

Vajon előbb meg kellene fogalmaznunk a hitelveinket, majd utána a Szentírást igazítanunk a kiala-

kult elképzeléseinkhez? Vagy inkább hozzuk a véleményeinket Isten elé, és elméleteinket részletesen vessük össze a Szentírás tanításaival? Sokan, akik olvassák és tanulmányozzák a Szentírást, nem értik az értékes igazságokat, amelyekről olvasnak és tanulnak. [...]

Szívünkben meg kell alázkodnunk, mielőtt nekifogunk Isten Igéje tanulmányozásának, félretéve önzésünket és eredetiségre törekvésünket. Ne tartsuk tévedhetetleneknek a gondolatokat, amelyekhez oly nagyon ragaszkodunk. Éppen a dédelgetett, ősi hagyományoknak köszönhetően jött a szerencsétlenség Izraelre. Meg sem fordult a fejünkben, hogy a Szentírásra vonatkozó valamely gondolatunknak, értelmezésünknek lehetnek gyenge pontjai. Függetlenül attól, hogy mennyire fogadtak el egyes emberek bizonyos véleményeket, ha a Szentírás nem támasztja alá azokat, le kell mondani róluk. Az igazságot teljes szívvel keresők nem fognak habozni kutatásnak és bírálatoknak alávetni elképzeléseiket és gondolataikat, és azon sem sértődnének meg, ha valaki kétségbe vonná a véleményüket. [...] Ez a lelkület uralkodott közöttünk ezelőtt 40 évvel (1852).

Sokat kell még tanulnunk, és még többet elhagynunk. Egyedül Isten és a menny tévedhetetlen. Csalódni fognak, akik azt hiszik, hogy nem kell majd lemondaniuk egy-egy kedvelt elméletükről, vagy hogy nem lesz alkalmuk megváltoztatni a véleményüket. Ha megmakacsoljuk magunkat, és mindenáron kitarunk a véleményünk mellett, sosem fogunk eljutni arra az egységre, amelyért Krisztus Urunk imádkozott.

Amikor Isten népe növekszik a kegyelemben, egyre jobban megérti a Szentírást. Isten új világosságot és szépséget nyilatkoztat ki szent igazságaiból. Ez minden idők egyházára igaz volt, és a világ végezetéig érvényes lesz. Ha viszont a lelki élet hanyatlani kezd, az emberek

hajlamosak lesznek az igazság kutatásának és megismerésének elhanyagolására. Megelégszenek azzal a világossággal, amit Isten Igéjéből addig megkaptak, és nem folytatják a Szentírás kutatását. Az addigi világosság „megőrzőivé” válnak, és kerülnek minden vitát.

Az, hogy nincs vita és nyugtalanság Isten népe körében, még egyáltalán nem bizonyítja, hogy egészséges hitelveket követnek. Van okunk tartani attól, hogy megtörténhet: nem tudják világosan megkülönböztetni az igazságot a tévedéstől. Ha az

Ige tanulmányozása során nem születnek új kérdések, és nem lépnek fel véleménykülönbségek, amelyek a Biblia személyes kutatására ösztönözzenek, hogy meggyőződjenek arról, hogy a helyes úton járnak, ma is sokan lesznek, mint egykoron, akik ragaszkodni fognak a hagyományokhoz, és olyasmiben fognak hinni, amit nem is ismernek igazán.

Isten kinyilatkoztatta nekem, hogy sokan, akik azt vallják, hogy rendelkeznek a jelenvaló igazsággal, nem is tudják, mi-
ben hisznek. Nincsenek tisztában hitük alapjaival, és nem mérik fel helyesen a munkát, amely ebben az időben zajlik. Ha majd eljön a próbák ideje, sokan azok közül, akik ma másokat tanítanak, nem fogják tudni alapos bizonyítékokkal alátámasztani azon hitelveiket, amelyek vizsgálat tárgyát képezik. A próbák beköszöntéig fogalmuk sincs arról, hogy mennyire tudatlanok.

Az egyházban sokan vannak, akik biztosak abban, hogy értik, amiben hisznek, de majd csak akkor fogják megtudni, hogy mennyire gyengék, amikor elkezdődnek a próbák. Hit-társaiktól elszigetelve egyedül kell megállniuk és bizonyosságot tenniük arról, amiben hisznek, és akkor fognak meglepődni, mennyire bizonytalanok az általuk igazságként elfogadott hitelvek terén. Eltávolodtunk Istentől, figyelmünk az emberre terelődött, az isteni bölcsességet

emberi okoskodással helyettesítettük. Isten azonban fel fogja ébreszteni a népét. Ha más módszerek nem járnak sikerrel, eretnekségek ütnek fel a fejüket körükben, és a konkoly különválik a búzától.

Mindazokhoz, akik hisznek a Szentírásban, Isten felhívást intéz a lelki álomból való ébredésre. Most, 1888 után értékes világosság áll rendelkezésünkre, a jelenvaló igazság világossága. A Biblia figyelmeztet a ránk leselkedő veszélyekre. Ez a világosság rá kell, hogy vezessen a Szentírás szorgalmas tanulmányozására, amit álláspontjaink kritikus vizsgálatának kell követnie.

Isten azt akarja, hogy népe alaposan és kitartóan, imában és böjtölve kutassa az igazság minden részletét. A hívőknek nem szabad megelégedniük az igazságra vonatkozó feltételezésekkel és téves gondolatokkal. Hitüknek szilárdan kell állnia Isten Igéjén, hogy amikor majd eljön a próbák ideje, és ítélszék elé viszik őket, számot tudjanak adni a hitükről, és szerényen és tisztelettudóan el tudják magyarázni, mi az ő reménységük (1Pt 3:15).

A világnak bemutatott üzenetünk élő valóság kell, hogy legyen számunkra. Nagyon fontos, hogy hitelveink védelmében sose használjunk olyan érveket, amelyek nem eléggé szilárdak, ellenfelünket elhallgattathatják ugyan, de az igazságot nem szolgálják. Csakis olyan egészséges érvekkel szabad védekeznünk, amelyek mellett, hogy elhallgattatják ellenfeleinket, a legaprólékosabb vizsgálatokat is kiállják.

Bármilyen fejlett intellektussal rendelkezzen valaki, senki se áltassa magát azzal, hogy nincs szüksége a Szentírás további kitartó és elmélyült tanulmányozására, hogy még nagyobb világosság birtokába jusson. Minden hívőnek kötelessége személyesen tanulmányozni a próféciákat. Mindig figyelmeseknek kell lennünk, hogy megkülönböztessük az Isten által küldött világosság minden egyes sugarát, és már az igazság első ragyogását is észrevegyük. Térden tanulmányozva tisztább világosságot nyerhetünk, amit másoknak is bemutatathatunk. Amikor Isten népe megelégszik a kapott világossággal, tudnia kell, hogy ez nem tetszik Istennek. Ő azt szeretné, hogy népe folyamatosan haladjon előre, hogy még több világosságban legyen része.

Az egyház jelenlegi magatartása nem tetszik Istennek. Az emberek önbizalma a csúcokat érte el, és nem érzik többé szükségét annak, hogy még több igazság, még több világosság birtokába juszanak. Olyan időket élünk, amikor Sátán jobb- és balkezünk felől, előttünk és mögöttünk a vesz-

A TÉNY, HOGY NÉPÜNK BIZONYOS DOKTRÍNÁKAT SOK ÉVEN KERESZTÜL IGAZSÁGKÉNT TARTOTT MEG, MÉG NEM BIZONYÍTJA, HOGY AZ ELGONDOLÁSAINK TÉVEDHETETLENEK. AZ IDŐ MÚLÁSÁVAL A TÉVEDÉS NEM ALAKUL ÁT IGAZSÁGGÁ.

tünkért szorgoskodik. Isten azt akarja, hogy egy hallható hang felébressze, cselekvésre sarkallja a népet.

Testvéreim, ássunk mélyen az igazság bányájában! Lehetnek kérdéseitek, kételyeitek bizonyos dolgokkal vagy személyekkel kapcsolatban mindaddig, míg tisztességes lelkületben nyilvánítjátok ki ezeket. Csakhogy az énetek túl nagy mértékben van jelen e viták során, amely már a kutatás kezdetén nem éppen keresztény légkört teremt. Sőt, én élvezem ezt a helyzetet, de ne engedjük: szívünk alázatával keressük az igazságot!”

„Senkinek sem áll jogában kijelenteni, hogy nincs több felfedezendő igazság, vagy hogy minden bibliai állításunk hibátlan lenne. A tény, hogy népünk bizonyos doktrínákat sok éven keresztül igazságként tartott meg, még nem bizonyítja, hogy az elgondolásaink tévedhetetlenek. Az idő múlásával a tévedés nem alakul át igazsággá, az igazság pedig megengedheti magának, hogy nyitott (*fair*) legyen. Egy igazi hitalapelv nem csorbul azáltal, hogy alapos vizsgálatnak van alávetve. [1892]”⁶

„Jó lenne tudnunk, ha hitünk oszlopai nem állják ki a próbát. [1889]”⁷

„Nem mondhatjuk, hogy az egyház egységét az biztosítja, hogy minden bibliaszöveget ugyanabban a világosságban értelmezünk. Az egyház határozat után határozatot hozhat a véleménykülönbségek semlegesítése érdekében, de kényszerrel nem gyakorolhatunk az akaratra és az elmére a nézetkülönbségek kioltásáért. Ezek a határozatok elfedezhetik ugyan, teljesen azonban nem olthatják ki a vitákat, hogy mindenkinek ugyanaz a véleménye legyen. Semmi más nem vezetheti tökéletességre az egységet az egyházban, mint a krisztusi engedékenység és türelem lelkülete. [1892]”⁸

„Ha Isten népe elfogadná az Ő szavát, a menny itt lenne az egyházban. A keresztények türelmetlenül várnák az alkalmakat, hogy kutassák az Igét. Időt akarnak szentelni arra, hogy bibliaszöveget bibliaszöveggel összevegyenek, és az Igén elmélkedjenek. [...] A Biblia tanítása olyan lenne számukra, mint az élet fájának levelei. [...] A kegyelem életadó esőcseppjei felfrissítenék a lelküket, és megfedekeznenek minden fáradtságról és küszködésről. [1904]”⁹

Bevezetőképben elég lesz ennyi a téma előkészítéséhez. A következő számban közelebbről is megvizsgáljuk Jelenések 13. fejezetének bizonyos szempontjait. ■

Florin Lăiu, nyugdíjas bibliatanár

1. Vö. Jel 7:14 versét Dán 7:16, 19; 8:27 és 12:7 szakaszaival! János nem kérdez semmit, tőle kérdeznek, hogy felkeltsék a kíváncsiságát, de ő a vállát vonja. Vele ellentétben Dániel belebetegszik abba, hogy nem ért egy számára gyanús próféciát.

2. „A Nagy küzdelem c. könyv revideált újrakiadásához Clarence C. Crisler – Ellen G. White titkára – jegyzeteket készített. Ezeknek a jegyzeteknek a tanulmányozásakor derült ki, hogy a francia forradalomról szóló fejezethez felhasznált irodalmi forrásokat nem történelemszerűen, hanem Uriah Smith írásai képezték: *Thoughts on Daniel and Revelation*. Ezúton bebizonyosodott, hogy Ellen White semmit sem használt fel Scott, Gleig, Theirs vagy Alison munkáiból, azaz semmi olyat, ami Smith-nél ne lett volna meg. Ha Smith lemondott egy anyagról, ugyanezt tette Ellen White is. Tehát nem Ellen White választott gyenge történelemszerű munkája forrásaiként, hanem Uriah Smith!” (Graeme Bradford: *More than a Prophet*. Biblical Perspectives, Berrien Springs, Michigan, 2006, 22. fejt., 196.1. o.). <http://www.sdanet.org/atissue/books/bradford/index.htm>

Habár a fenti idézet Jelenések 9. fejezetére utal, amellyel *A nagy küzdelem* „Beteljesedett próféciák” c. fejezete foglalkozik, az észrevétel *A nagy küzdelem* más magyarázataira is alkalmazható. Ezek általában más pionírok értelmezései, amelyek Uriah Smith könyvében összegződtek. Kiváló könyv, de nem éppen Isten utolsó szava a Jelenések-értelmezés terén.

3. L. E. F.: „Historical Data on ‘1843’ Chart”, *Ministry*, May 1942. <https://www.ministrymagazine.org/archive/1942/05/historical-data-on-1843-chart>

4. *Szemelvények*, 1. köt. 20.2. o.

5. *Counsels for Writers and Editors (Tanácsok szerzőknek és szerkesztőknek)*, 4. fejt., cikk-válogatás 1946-ból: 26-44; RH 1890. március 25.; RH 1889. június 18.; *Counsels on Sabbath School Work*, 1892:34; RH 1892. július 26. [ISM 37.3]; *Gospel Workers*, 297–300. o. (1915). m.egwwritings.org

6. RH 1892. december 20.

7. „If the pillars of our faith will not stand the test of investigation, it is time that we knew it.” RH 1889. június 18.

8. Ms. 24, 1892 – Manuscript Releases, 11. köt., 261–269. o.; [MR No. 898]; The 1888 Materials, 1092.

9. *Bizonyosságtelek*, 8. köt., 193. o.

A. Oldd meg a matematikai feladványokat, és az eredményt írd a feladványok alatt levő kockába! A mellékelt táblázatban keresd meg a feladványok eredményeit, és másold be az alsó sorba az eredményhez tartozó betűt. Így megtudhatod, hogy mibe rejtette el Mózes az édesanyja.

$$869 - 43 \times 265 + 544 : 777 - 43 \times 59 + 782 \quad 7 \quad 198 \quad 8 \quad 356 \quad 9 \quad 99$$

↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

57 - P	301 - O
68 - Á	363 - H
87 - K	387 - B
138 - G	398 - V
158 - A	401 - D
221 - Z	421 - R
263 - M	463 - S

B. Az alábbi kódokat használva megtudhatod, hogy miért jött el Jézus a földre. Írd be a számok fölé a kódok szerinti betűket.

20 = É	19 = Á	18 = A	17 = H	16 = G
15 = E	14 = Y	13 = L	12 = M	11 = N
10 = O	9 = J	8 = R	7 = S	6 = K
5 = T	4 = Ö	3 = U	2 = V	1 = Z

9	20	1	3	7

18	1	20	8	5

9	4	5	5	,	17	10	16	14

12	15	16	6	15	8	15	7	7	15	11

20	7

12	15	16	2	19	13	5	7	10	11

OLVASOK ÉS FELFEDEZEK
ALINA CHIRILEANU

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

Megoldás: A. KOSÁRBA;
B: Jézus azért jött, hogy
megkeressen és megváltson.

Haza vágyom

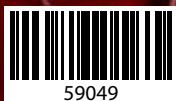
Romániai Magyar Adventisták
III. Kongresszusa

2023. szeptember 8-9.
Marosvásárhelyi Sportcsarnok

Péntek este 19:30,
szombat délelőtt 9:30
és délután 15:30 órakor.

59049